SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya. . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebaixa

EL·POBLE·CATALA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRINCIPAL
IMPREMPTA
CARRER DE FORTUNY, NUM. 2 TERS
TELÈFONS
REDACCIÓ, 723 - - IMPREMPTA, 2,293

ANY IX NUM.-2.690 — BARCELONA, DIVENDRES 19 DE JULIOL DE 1912 — UN NÚMERO, 5 CENTIMS

EL SIGLO
GRANS MAGATZEMS
BANYS DE MAR
Complert asortit en Trajos de bany pera senyora, cavaller y nens, Llensols, Barnussos, Tobalioles, Maletins, Gorres y Sabates pera bany.
Gran varietat
EN
MOBLES DE VIMEC Y JONC
:::::: pera platja, jardí y cases de camp ::::::
Neveres, Geladores, Banyeres, Aparells pera dutxes, Sifons "Sparclets", Filtres pera aigua.
Novetat en Persianes, Cortines bambú
Esterilles jonc, etc., etc.
Quevlures y vins planta baixa
Cerveza PETRY Fosca, a pts. 0'35 amp. y 3'60 dna.
Pilsen, „ 0'40 „ y 4'20 „
Ampolles de 72 centílitres.--Preus sense envás.
Dipósit y venda de l' "oli extra„ de la "Granja de Ntra. Senyora de la Misericordia de Reus.„

APARELLS Y UTILS PERA
LLETERIES
DAVID FERRER & COMP.ª (S. EN C.)
CARRER DE CORTS, 586 — BARCELONA

MAGATZEM DE PAPERS PINTATS
de Obduli Lagarriga
Bruc, 74, entre Diputació y Consell de Cent

Sobre la carlinada portuguesa

La bona fé d'Espanya.—Els portuguesos tenen raó.—Greus revelacions de l'assistent den Paiva Couceiro.

A LA VEU, a LA VANGUARDIA, al BRUSI, al CIERO y demés "paivantes„ honoraris

Sí. An aquesta prempsa que sistemáticament ha vingut escampant tota mena de mentides y insidies contra la República portuguesa, dediquem aquestes ratlles. Hi ho fem ara quan la ridícola carlinada bragantiná ha fracassat estrepitosament.

Volem creure que mai cap d'aquests lusitanofobs ha estat a Portugal y del país germá'n sab altra cosa que lo que'ls dicta la seva mala intenció monárquica o'l seu rabiós anti-republicanisme. Ells, complascuts, han vingut colaborant en la complicitat de Espanya afavorint el moviment bragantí, sense preocuparse pera res de les malvestats y els crims que anaven congriant sobre'l poble portugués que francament proclamá la República pera salvar la patria de les rapacitas y vergonyes monárquiques. Pertò es allò tant pintoresc y eloqüent del «Brusi»: «afortunadament els passatgers eren tots de tercera classe»; que, parodiantho segons el criteri conservador y reialista, va a ser: «afortunadament les víctimes son republicanes.»

Però, be podría ser que'ls atiadors d'avui en toquessin tard o d'hora les conseqüencies, de la seva lusitanofobia. La majoría dels nostres conservadors, son gent que tenen els ideals al cadàfix y estimen el seu monarquisme en efigie monotarin. La conducta del Govern d'Espanya davant de la sedició bragantina, ha exasperat als portuguesos fins a declarar, per boca del seu embaixador a Madrid, la més enérgica protesta per les complacencies hagudes amb els «paivantes.» Això, an aquests senyors, per altres coses tan gelosos de l'honor nacional, els té sense cuidado; però una més eficás amenassa els despinaurá certament: es el cas que s'está treballant actualment en la rectificació del tractat de comers hispá-portugués, y en aquest plet s'hi ventilen un centenar de milions de pessetes. Potser això tindrá la virtut d'apaibagar la lusomanía dels nostres republicanófobs. Convé que se sápiga que l'Associació Comercial de Lisboa regoneix que la conducta d'Espanya «portará dificultats al seguiment de les negociacions comercials» y res demostra millor aquest criteri que'l boicot iniciat per diverses importants cases de comers portugueses a les mercaderíes espanyoles.

Això es lo que, per ara, han aconseguit els nostres lusitanófobs. Creurem, emperò, que la gravetat d'aquests propósits tindrá sense cuidado als lectors dels rotatius monárquics, en sa immensa majoría empleiats públics, el ben sanejat sou dels quals está lliure dels atzafs de la política. Però cal que sápiga quina ha sigut l'actitut d'Espanya en aquest moviment insurreccional y com s'han portat el Govern y les autoritats espanyoles, desde aquell rencontós embaixador Villalobar, fins al més modest arcalde de la ratlla gallega. En l'article publicat temps enrera en aquestes págines—y que'l feu famós la profusa trascripció de la prempsa espanyola y portuguesa, feiem un seguit de revelacions documentades que després els fets successius han vingut dolorosament a confirmar. Aquell article, «Geminis», té avui encara tota la seva esclatant actualitat. Espanya's porta deslleialment, a despit de les imposicions del dret de gents y dels tractes internacionals, amb la República portuguesa. No n'ha tingut prou de donar hospitalitat als «paivantes», sinó que encara ha armat el bras fratricida dels reialistes conspiradors. Les armes dels «paivantes» son espanyoles, les municions son espanyoles, fins les metralladores y els canons que s'han utilitzat en la finida incursió, son espanyols! En els camps de batalla que'ls «paivantes» han abandonat sempre covardament davant el braó del patriotisme republicá, s'han recullit les cápsules, els envoltoris y els segells dels paquets de municions y s'ha vist que provenien de la fábrica de Toledo. Els fusells, eren mausers tipus espanyol. Però pera que's vegi la bona fé d'Espanya, transcriurem les declaracions que ha fet a un reporter del diari portuense «A Montanha», l'assistent den Paiva Couceiro, l'home de confiansa que no deixá un moment al famós cabecilla, y que fou empresonat en un dels darrers combats.

«—Vareu poguer obtenir moltes armes? —preguntá'l reporter.

—Moltes—respón l'assistent den Couceiro.

—Y fou l'Espanya qui'ns les proporcionava. Jo vaig ser encarregat pel capitá Paiva Couceiro d'anar a Plasencia a rebre l'artillería pera'l nostre exército. Els espanyols no hi oposaren cap dificultat: no més varen limitarse a esborrar de tot l'armament la marca de fábrica. Es per això que en totes les granades s'hi veu llimada la marca de fábrica. Després de rebre l'artillería y les respectives municions, vaig enmagatzemarho tot en un park y vaig fer aconduir les pesses y municions cap als nostres campaments sense que ningú m'hi oposés la més mínima dificultat.

—Y vosaltres vareu armarvos a Espanya, es clar?

—Sí, senyor. Feiem exercici lliurement y quan va ser el día, ens varem ajuntar y en marxa sota'ls plegs de la nostra bandera estimada!»

El testimoni es irrecusable. Després d'això, que vinguin els diaris espanyols dolentse de la lluita fratricida que tenyeix de sang la terra ibérica germana. Consti ben alt que les quadrilles de «paivantes» que ara han entrat a Portugal en sò de guerra, sortintne amatents derrotades y esperuglides a Espanya, s'han organitzat, a Espanya s'han armat, y a Espanya han trobat novament refugi. Això es inhumá y atenta als manaments del dret internacional que regula les relacions entre les gents civilitzades.

Notes polítiques

"El Gall„

El tercer número del simpátic setmanari nacionalista «El Gall» va aparéixer hir. En ell s'hi nota un notable progrés amb relació al número passat. Aquest desitg de millorament es altament lloable.

Els seus redactors se proposen omplir un buit existent en la nostra prempsa y ho conseguéixen amb notable fortuna.

El número que aparegué ahir n'es una prova plena. A un sá humorisme de bona llei, s'hi ajunta la caricatura política y l'atác estrident, lo qual fá que «El Gall» sigui un setmanari interessantíssim y, en tots conceptes, recomanable.

Els números successius prometen «encara» resultats superiors. La setmana que vé comensará a dibuxarhi l'excelent «Apa».

El públic presta cada dia una major acullida a «El Gall».

El número d'ahir va quedar casi completament agotat.

Un nou centre català a Amèrica

Els catalans residents a la ciutat de Tucuman (Argentina) han constituit una Associació nomenada «Centre Catalá de Cultura». En les seves bases s'excluéix completament tot lo que fa referencia a política y religió.

En honor den Morote

Abans d'ahir a la nit, el culte y distingit escriptor don Lluis Morote fou obsequiat per un grupu d'amics y correligionaris amb un banquet íntim en el Restaurant Martín.

Hi va assistir prop d'una vintena de comensals. Se reberen algunes adhesions, entre elles, les dels senyors Josep Zulueta, Millán y Ricart.

El suplicatori den Corominas

S'ha rebut en el jutjat de l'Hospital una comunicació de la presidencia del Congrés, traslladant l'acord de la Cambra pel quál se denega'l suplicatori pera processar al diputat a Corts per Barcelona nostre estimadíssim amic don Pere Corominas, en méritis, com saben nostres lectors, d'una causa instruída a querella del doctor Raventós, per un solt publicat en aquestes columnes que considerá injuriós.

No cal dir si'ns alegrém.

Demá, dissabte, quedaràn definitivament instalades en el local del carrer de S. Pau, 6, pral., les Oficines de Redacció y Administració d'EL POBLE CATALA.

Preguem als nostres amics y a tothom que'ns envia articles, solts, noticies, etc., que'ns perdonin si, degut al trasllat, se perd algún original.

COMENTARIS

Els catalans a Las Navas

La prempsa espanyola ha commemorat la data del día 16 de juliol de 1212, en que va lliurarse la gran batalla de Las Navas de Tolosa. A Burgos s'han celebrat festes en record d'aquell famós día de victoria contra'ls serralms.

En els articles commemoratius que hem llegit, hem vist cantada en lliriques parrafades la gloria d'aquella batalla decisiva, en la qual combateren junts els exércits dels diversos reialmes cristians de la península. Però no hem sabut trobar en aqueixos articles l'alusió que era de justicia fer a les hosts catalanes y aragoneses que estigueren a Las Navas.

Es sabut que l'intervenció de catalans y aragonesos fou importantíssima, capdal, en aquella batalla formidable. Els soldats de Alfons VIII de Castella y de Sanxo de Navarra lluitaren valentament. Però portaren el pes de la batalla y la direcció de la mateixa els catalans. El rei en Pere dugué a Las Navas el floret de la noblesa catalana. El plá de la batalla y l'ordenació de les nombroses y diverses hosts fou obra d'un cavaller catalá: en Dalmau de Creixell. En el punt culminant y crític de la lluita, foren els catalans y els aragonesos els qui's llensaren sobre la massa enemiga, aixafantla y fent inevitable la seva derrota. Els soldats catalans y aragonesos combatíen invocant a Sant Jordi, mentres els soldats castellans invocaven a Sant Jaume.

Aquí son ben coneguts aqueixos interessantíssims detalls. Però al reste d'Espanya els deuen haver oblidat, puig no se n'ha fet esment—que sapiguem nosaltres—amb motiu del seté centenari de Las Navas de Tolosa.

ECOS

TENIM AL nostre davant un follet amb la conferencia donada a l'Ateneu, per el jove doctor Aguade, sobre l'influencia en el matrimoni de les malaltíes sexuals y una revista médica de París, «L'Enciclopedie Contemporaine.» An aquesta revista se fá la biografía penegírica del doctor Plá y Armengol. Un va llegint aquella llarga enumeració de estudis, d'experiencies, de publicacions, fins a arribar au na ratlla en que's diu: «On lui doit, en outre, un ouvrage en catalan vitilule: «Diagnóstic précoce de la tuberculose pulmonaire.» Una obra en catalá..: Aixi, dirá más d'un, hi ha un jove inteligent que prefereix pera les seves obres científiques el catalá al castellá y el catalá, veícul d'observacions de laboratori y de clínica, no pot esser llengua barbre ni anquilossada, posseint tota la precisió y flexilitat necessaries pera que sigui eficás la seva escriptura.

La traducció de l'obra den Plá y Armengol al castellá y el llarg elogi de «L'Enciclopedie Contemporaín», proben que s'hauría de procurar l'extensió del catalá a les obres científiques, que ni es cert que una llengua territorialment petita, condemni a isolament a les obres en ella escrites, ni hi ha ra6 pera no aplicar a la ciencia, lo que ja ha esdevingut absolut en art. Tota la literatura nostra es catalana. ¿Per qué no ha d'esser també la ciencia? Si l'una es emotivitat y ha de conseguir un total acoblament entre l'emoció y el verb, l'altre essent dialéctica, ha de procurar que la paraula imprecisa, obscura o divagádora, no destrueixi la forsa de l'enraonament.

La conferencia del doctor Aguadé está escrita en castellá. ¿Per qué? Per costum, indubtablement. L'Aguadé es home de llibertat y no anirá a posar, per criteri, la dictadura d'una llengua extranya, sobre la natural fluidesa del propi llenguatge.

La conferencia té un regust humanista consolador. No es en nom d'una moral religiosa o laica que declama l'Aguadé contra les malaltíes sexuals portades a les cambres matrimonials, sino de la forsa de la rassa, de la salud física, de l'alegría que s'acabá en la parella, quan sorgeixen les infeccions impures. La malaltía, entra en la casá entremitg del dolor y de la tristesa y es en nom de l'amor que l'Aguadé la combat, de l'amor pulcre y alegre. La moral en aquestes coses, no ha donat gaires resultats ni com a profilaxis, ni com a terapéutica.

—o—

ERA AHIR que en una crónica del nou setmanari nacionalista «El Gall», se parlava de la mala pensada d'oferir á lá memoriá gloriosa den Maragall el minúscul record de un bust del poeta'l Parc. Y el cronista, deixava corre, com llágrimes, aquestes paraules: «Un enterrament pobre, fredor pera la «Nausica», la darrera reliquia, y ara, un bust.»

El Sindicat d'Autors Catalans, feu tot lo que bonament va poder en les representacions de la «Nausica». No fou de ell la culpa si'l públic caigué en una infinita ingratitut envers el nostre infinit poeta. Y heusaquí que ara, uns amics nostres, d'ánima excelsa, han tingut l'idea de fer representar a Roses, durant la seva festa major, que escau, si no estóm equivocats, per la Verge de Agost, la «Nausica», a l'aire lliure y amb el mar per fons de l'escenari.

L'empresa es atrevida, peró será realisada y ja hi treballen fervorosament. Presentint la festa en lo que tindrá de bellesa y de patriótisme y d'amor pera'l gran mort, un sent un tremolós enardiment.

—o—

TEMPS enrera ens ocuparem an aquesta mateixa secció den Pere Font Sala, el jove baríton catalá que estava obtenint sorollosos triomfs en terres d'Italia.

En Font Sala ha retornat a Barcelona, ont passará una curta temporada, pera sortir novament cap a Milan, pera una llargá «tournée» artística.

LA PROSPERITAT DE CATALUNYA

NOVA VIDA

Una nova vida sembla haverse desvetllat en la Montanya Xica y la Conca de Tremp, amb el comensament de les obres iniciades per les dues poderoses companyies desde fá cosa d'un any a l'objecte d'aprofitar degudament les considerables forces hidráuliques atresorades en els rius y llacs d'aquesta comarca. Es arribada per fi lá hora de correspondre als immensos beneficis amb que va dotarnos la mare Naturalesa y el primer impuls donat al ensems per la poderosa Companyia coneguda per la Canadiense, el director de la qual, es Mister Pearson, persona que no no dubto en calificar d'altruista, com per la que porta'l nom d'Energía Eléctrica de Catalunya, iniciada per l'actiu y benemérit paisá nostre, don Emili Riu, diputat a Corts per Sort, y formada per poderoses entitats bancaries de Franca, Suissa y Catalunya, es prometedor de resultats incalculables.

Son dues companyies independents que persegueixen un mateix fi, peró el camp es prou ample pera que tant l'una com l'altra hi puguin desplegar una activitat sens límits.

Y en lo que atany a la salut de la comarca tant l'una com l'altra representen la convergencia de dues corrents de vida y renovació, actuant en el seu organisme, amb vibracions dels seus nervis, enriquiment del seu caudal circulatori y enfortiment de la seva constitució muscular.

Aquest resultat se ve observant desde els treballs preliminars. Com al contacte d'una vareta mágica, l'esmortuiment secular característic d'aquest país ha comensat a desaparéixer, y a una vida migrada y á un estat de misaries que era causa de l'atuiment de moltíssims habitants y de l'emigració dels altres, ha succeit un desvetllament de les energies, una vigorisació del comers, una seguritat plena d'obtenir treball remunerador y amb tot això un esclat d'optimismes y d'esperances falagueres. No hi ha res al món que animi tant com el fet d'anarse obrin davant dels ulls nous horitzons allá ont se creia que tot estava fatalment obstruit.

Es un fet que encara que tothom veia y esmentava la gran riquesa representada pels elements naturals d'aquest país, ningú tenia la forsa de voluntat deguda, ni els medis materials necessaris pera utilisarla. Això havia creat un estat de postració, d'ensopiment, de resignació passiva, que'ns anava conduint a un estat semblant al dels pobles que encara están per civilisar. Ha calgut que la técnica eléctrica industrial dongués un pas de gegant, pera que'ls grossos capitals que requereix la seva aplicació, vinguessin a la comarca, decidits a fer de sobte lo que nosaltres faltats de medis no hauriem fet mai.

Hi ha qui diu que'l fi d'aquestes poderoses Companyies no es altre que'l de explotarnos, trasladant a altres comarques más prósperes y millor preparades les nostres fonts de riquesa, y agavellant els grossos beneficis que's proposen alcansar a benefici de terres extrangeres.

Encara que així sigués, deuriem agraírloshi sempre'ls medis altament beneficiosos que forsosament han d'utilisar pera aconseguir el seu objecte.

An ells deurem el desvetllament d'una inercia que'ns consumía, la regeneració de una vida que'ns escapava, el posarnos en relació directa amb els grans centres de producció y d'intelectualitat mondials, l'instalació de noves vies de comunicació, d'estacions telefóniques y altres millores de tota mena que venen a ser els veícols del progrés modern. Amb tot això s'enlairará'l concepte de la vida, ressurgirá'l desitg d'anar conseguint ventatges en tots els ordres de l'existencia y el contacte immediat y persistent amb gent instruída com els enginyers y altres persones de regoneguda capacitat intelectual avivará l'inteligencia y afinará'ls sentiments y les costums de la gent del país, establintse una enseyansa permanent de coses que es sempre en l'ordré social la más práctica y eficás. No hi ha escola que en els seus resultats pugui compararse a la que prenent per tema de les seves ensenyanses la práctica de la vida s'afirma en les fatlores de l'activitat y va oferint en son camí tota mena de beneficis.

Adhuc que un fracás qualsevulga deixés sense efecte'ls grans fins que dites Companyies se proposen alcansar, adhuc que no poguessin arribar agudirse dels óptims resultats que esperen, no per això podria donarnse la comarca per enganyada.

Aquí s'han esmersat ja grossos capitals que's van distribuint per llei natural de la circulació de la riquesa entre tota mena de gent, y aquesta realitat ha sigut ja desde bon principi com una halenada encoratjadora pels pobres treballadors de la terra. Además, s'ha anat generalisant el concepte de la gran riquesa fins avui tristament improductiva que posseim: d'això en vindrán de segur noves y fecondes iniciatives, y els treballs efectuats, preparació dels altres más importants que han de vindre, sempre son obres que queden a disposició dels montanyesos.

Es, donces, un fort agraiment el que mereixen les dues entitats que treballen amb una ardidesa y amb una empenta dignes de l'éxit más brillant, sense planyehi esforsos ni capitals pera fecondar y fer viables les immenses riqueses que implica l'aprofitament de les aigües del nostre Pirineu.

Immenses son aquestes riqueses, de tal manera que hi ha profit pera tots, y d'una manera especial pera nostra aimadá Cátalunya.

No hi fá res que la forsa hidráulica dels nostres salts vagi a enriquir les comarques industrials de la terra plana, si una part de aquesta forsa se queda aquí, com s'hi quedará, pera donar satisfacció a les nostres necessitats presents y futures.

Qui'ns disputará les ventatges d'utilisar la feconditat de les aigües, que avui se perden per estar mal regularisades, si amb elles milloraría també'l conreu de nostres camps?

Així la Conca de Tremp, avui casi bé deserta a causa de l'emigració forsosa que l'ha empobrida en aquests darrers anys, se convertirá en una vall delitosa y agraida que recompensará espléndidament els treballs que'ls pagesos dediquin a llurs terres y la Tremp, la Pobla de Segur y demés poblacions de la Montanya Xica serán centres d'activitat agrícola, industrial y mercantil, que allí ont hi ha riquesa pels que treuen de la terra tot lo que la terra pot donar, hi ha pes pera tots.

Felicitemnos, donces, de que a la fi se desvetlli la vida d'aquest país, havent substituit a les ausencies eternes de l'acció oficial, les enérgies d'unes empreses, qué podrán enriquirse, y ho mereixen per cert, pera que al mateix temps que prosperin deixarán assentades fermament les bases de la prosperitat de la comarca. El nostre poble ha de constituirse donces, per lo molt que això li interessa, en el cooperador más fem y decidit de la seva acció a totes llums benefactora.

ANTONI MESTRE Y CASALS
Diputat provincial per Tremp-Viella.

Informació de l'extranger

Russia y el Japó

El príncep Katsura, prestigiós y rellevant político japonés, está a punt d'arribar a Sant Petersburg, más ben dit, hi haurá arribat segurament quan aquestes ratlles arribin als llegidors.

El príncep Katsura va a la capital russa pera completar l'obra del baró Motono, encaminada a dir a les dúes nacions ha alguns anys empenyades en una cruentíssima guerra, per medi d'un tractat d'alianza.

Els principis basics sobre que descansará aquesta alianza, ja son coneguts.

Llibertat d'acció pera'l Japó al Sud de la Mandxuria y compromís d'ajudar la nació japonesa a la Russia en cas d'esser agredida.

Sembla que además en el tractat o per altres convenis particulars, se tractarán altres qüestions que poden esser causa de conflictes entre les dúes nacions. Per exemple's ratificarán els acords que ja sembla que existeixen per lo que respecte a la Mongolia y que son: regoneixement d'esferes d'influencia a l'Est de la futura línia de Kalagan a Urga per part del Japó y a l'Oest per part de Russia.

Encara que'ls japonesos ho neguen, sembla que'l príncep Katsura parlará amb els diplomátics russos de totes les qüestions que actualment hi ha pendents en la política de l'Extrem Orient.

El canal de Panamá

D'aquí alguns mesos estará obert el gran tall que ha de dividir en dúes parts el Continent Americá y juntar per primera vegada les aigües dels dos grans mars.

Aquest fet trascendental tindrá una serie de repercussions per tot el món. El mapa económic d'América variará considerablement y fará variar el de tot el món. De la mateixa manera sofrirá un gran canvi la política americana, influida militar y económicament per aquella gran empresa.

Previent tot això, alguns polítics yankis, singularment els amics de la política imperialista den Roosevelt, tant contraria a la tradició de la gran República, volíen que'l canal fos un benefici pera la nació y no pera l'humanitat. Y en conseqüencia havíen concebut el plá d'imposar uns drets de pas als vaixells que haguessin de travessar el canal, limitant encara la concessió de permisos de travesía y negantlos en cas de guerra.

D'aquestes ídees no'n son devots bona pila de polítics nordamericans. Darrerament Mr. Moore ha alsecat la seva veu a la Cambra apoiant un projecte encaminat a negociar amb la Gran Bretanya y altres potencies, la manera d'establir la neutralització del canal, dividint en aquest cas, com es just, tis gastos de sosteniment d'aquell entre totes les potencies convingudes.

M. Henri Poincaré

Per l'informació telegráfica ja han sabut els nostres llegidors la mort de Mr. Henri Poincaré, ilustre matemátic y home de ciencia francés.

En Poincaré havía nascut en 1854. Estudiá a l'Escola Politécnica, passantse enginyer de mines y doctor en ciencies matemátiques. En 1881 comensá a ocupar la cátedra de mecánica física experimental y desseguida de mecánica celest a la Sorbona. En 1887 entrá a l'Academia de Ciencies y en 1909 a l'Academia Francesa. Era també membre de l'Institut de Franca.

Els treballs científics de l'home que acaba de morir, colocaren al seu autor ja desde els comensaments, com un dels más grans geómetres del món. En física matemática se li deuen notables descobertes sobre la teoría electro-magnética de la llum. En astronomía ell havía indicat els métodes nous de la me-

cánica celest. També havía escrit importants obres de filosofía.

En 1889 Mr. Poincaré guanyá'l premi ofert pel rei de Suecia a un concurs de tots els geómetres del món, sobre'l problema dels tres cossos y les equacions de la dinámica.

Henri Poincaré era cosí del president del Consell, Raimond Poincaré.

(PER TELEGRAF)

Crisi total a Turquia

Constantinoble, 18.—Ha dimitit el Gabinet.

Davant de les dificultats pera trobar ministre de la Guerra, el de Marina, que desempenyava interinament aquell ministeri, ha presentat la dimissió y aixó ha originat la crisi de tot el Gabinet.

El president del Paraguay

Asunción, 18.—Don Eduard Schaerer ha sigut elegit president de la República y don Pere Bobadilla, vispresident.

La inmigració al Brasil

Río Janeiro, 18.—Segons una estatística publicada pel ministeri d'Agricultura, durant el primer semestre d'enguany els diferents ports brasilenys han rebut 86,554 emigrants, o sigui 29,162 más que en igual periode de 1911 y 45,262 más que en el mateix periode de temps de 1910.

Els majors contingents d'emigrants els han donat els portuguesos, espanyols, italians y russos.

Fransa al Marroc

París, 18.—«Le Temps» publica'l següent telegrama:

Fez, 16.—Un suboficial indígena ha sigut greument ferit aquest matí, d'un tret de revólver, per un soldat marroquí.

S'ignoren els móvils del crim.

Fez, 17.—Ha sigut enviat un destacament als confins de Chauia, amb motiu del moviment produit a la regió de Doukala per les intrigues dels Pachás de Mazagán.

Aquest destacament ha rebut ordre del general Moinier d'unirse, pera protegirla, a la missió sanitaria que opera en territori de Doukala, a 20 kilómetres d'Azemour.

En cas de necessitat, aquest destacament se replegará sobre Mazagán.

Continúa l'agitació a l'Est de Fez, a la banda Nord de territori d'Hayana, aont el Roghi dirigeix una activa propaganda encaminada a la represa de les hostilitats ámb les tropes franceses.

París, 18.—El «Journal oficiel» publica la promulgació de la llei aprovant el tractat franc-marroquí de 30 de mars relatiu a la organització del protectorat de Fransa al Marroc.

París, 18.—«Le Matin» publica un despaig d'Alger, dient que han mort cinc persones atacades de malaltia sospitosa.

Se tem que's tracti de la glándola.

Aviador mort

Leipzig.—El tinent aviador Preusser ha sofert una caiguda, quedant mort a l'acte.

De lliberalisme

CATALANS Y FORASTERS

Conferencia den Ribera y Rovira

Com estava anunciat, el nostre amic senyor Ribera y Rovira, doná la seva conferencia sobre'l tema que encapsala aquestes ratlles al Centre Autonomista Republicá del Districte Dezé, davant d'una nombrosa concorrencia entre la qual hi abundaven les senyores.

El president de la Comissió Política y Estudis, en Lluis Puig, presentá'l conferenciant amb paraules elogioses y amables, comensant aquest tot seguit la seva prelecció rebuda amb entusiasme pels concorrents. Historiá'l senyor Ribera y Rovira l'evolució social de la ciutat, desde les primeres organitzacions familiars, clan y la tribu, fins a les «gens», al formularse'l concepte de ciutadanía, reduintse la vida humana á l'acció ciutadana que amb les «belsetries», o organismes federatius superiors, aixamplá els ámbits de les ciutats antigues. Remarcá l'existencia pre-romana del municipalisme y per tant la consciencia civil dels habitants de les primitives urbs catalanes, populoses y fortes: els romans ens parlen de 79 ciutats enclavades en la seva provincia Tarraconense conquestada. Roma, la dominadora, convertia en provincies de l'imperi les nacions que'ls seus llegionaris anaven conquestant y les ciutats y els individus, restaven en un grau d'inferioritat civil, fins que'l provinciá's feia ciutadá romá y la ciutat provinciana reivindicava'l seu dret y s'acullía al «jus italicum» identificantse al territori amb l'«ager romanus». Vespasiá, concedeix el «dret llatí» a totes les ciutats hispániques, y Caracalla el dret de ciutadans romans a tots els homes lliures de l'Iberia.

Caigut el poder de Roma imperialista, abschutista, va desenrotllantse l'institució municipal y les ciutats reprenen la seva perduda categoria. Y amb l'increment municipalista, al retrobar les ciutats tota la seva forsá, y la seva poderosa individualitat, ressurt el federalisme com una conseqüencia de l'expandiment y germanor de les ciutats lliures. Y es en les monarquíes restaurades, o en les monarquies imposades per les rasses invasores que ressurt l'anhel unitarista, imperialista que caigué amb Roma. Carlemany, vol reter sots el seu ceptre l'Imperi d'Occident. A fins de l'Edat Mitjana apareix la teoria de la «Monarquía Universal»; y així es com la monarquía, en els pobles llatins, s'oposa als desitjos genuíns del municipalisme y del federalisme. Aquest somni de la monarquía universal, el papat y els erudits del Renaixement, Carles V y la Casa d'Austria, Francisco I y Enric VIII, alimenten ambiciosament, comensant les lluites entre les monarquíes que's degladiaven en l'afany de destruirse y conquestar la supremacía imperial una d'elles, la més forta y la més victoriosa. Els papes, gelosos del poder temporal, guerrejaven com els altres monarques, freturosos de punyir al seu imperialisme espiritual relligiós el domini complet de totes les monarquíes de la terra. Així es que monarquía y catolicisme, representen, a Europa, les dúes corrents unitaristes més implacables. Peró les guerres desgastaven les nacions y les monarquíes se espantaren de la seva obra, acontentantse amb els límits naturals dels Estats allavors existents y proclamant el respecte mutuu—forsa vegades trencat airadament, per això—que va garantir nominalment l'equilibri europeu.

Aquí, el senyor Ribera y Rovira explica com després de les grans convulsions provocades pels reis ambiciosos, les nacionalitats varen definirse y afirmarse fins a pendre carácter sencer en plena edat moderna. En les poblacions peninsulars, diu el conferenciant, les tempestuoses corrents de unificació católic-monárquiques no han conseguit esborrar els sentiments municipalistes y federalistes que renaixen al definirsé les velles nacionalitats. Coincideix amb la aspiració nacionalista la florida del municipalisme y del federalisme. Amb la nació, ressurt la Ciutat. Y en aquelles velles nacionalitats en les quals la Ciutat no es fruit del particularisme patriótic, una nació es pot dir que es ben morta. A la Península ho tenim ben marcat. El nacionalisme catalá es virtual per quant ha pogut vestir l'esperit y el cos de Barcelona, la ciutat catalaná, de dinamisme patriótic catalá, obra de la rassa y cervell de la rassa. El nacionalisme castellá s'ha descaracteritzat en part, peró ha subsistit encarnat en la forsa expansiva de la ciutat que ha nascut de la seva virtualitat, Madrid, la ciutat castellaná, de dinamisma patriótic castellá, que ha sotmés al poder dictador de la rassa totes les veínes modalitats étniques espanyoles. El nacionalisme portugués ha creat Lisboa, el vas esperitual del patriotisme lusitá, concreció de les aspiracions autonómiques de la rassa. En canvi, la nacionalitat éuskar há perdut la seva virtualitat, pera constituir avui una pálida modalitat antropológica y una més pálida encara modalitat filológica, y aixó es degut a que'l poble éuskar no ha pogut vestir la seva ciutat: Bilbao, es una ciutat verament castellana.

La ciutat es la nació, doncs. Y la ciutat que materialment arriba a reintegrar en el seu fort esperit particularista elements extranys sobre vinguts, y se'ls fá seus, realitza una possitiva obra d'atracció, d'incorporació nacionalista, tant feconda com els propis vincles naturals, territorials o d'extirps genuínes. Aquest fenómen ve a ser una irrefutable llei antropológica. El sentiment maternal de la ciutat acull amorosament a tots els homes que acudeixen en demanda de la seva hospitalitat, y si la ciutat es el cap visible d'una patria, conquesta'ls elements forasters, abans d'una generació, a l'idealitat patriótica que constitueix l'ánima de la ciutat. Nosaltres, els patriotes de Catalunya, d'opinions lliberals, que tenim la sort de veure incorporada a Barcelona la nostra vida ciutadana, hem d'acceptar fraternalment als elements forasters que'ns sobevinguin, sergurs de que l'amor de la ciutat, dintre poc temps, els arribará a fondre dintre un mateix convivi civil y adhuc dintre una mateixa coincidencia patriótica. L'amor a la Ciutat, esborra les diferencies d'origen y agermana'ls homes de més oposades procedencies. En la ciutat, els forasters d'un dia hi aixequen la seva vida futura, interessos, fills, afeccions... y això es el patrimoni espiritual comú a tots els ciutadans d'una mateixa ciutat.

Repetits aplaudiments y sinceres felicitacions premiaren al senyor Ribera y Rovira la seva tasca instructiva y altament patriótica.

Una infanta a Barcelona

Ahir a la nit se va celebrar a la Rabassada amb assistencia de l'infanta, l'anunciat festival a benefici del Sanatori Marítim de Sant Josep. La concorrencia que hi assistí fou nombrosa.

L'orquesta, dirigida per en Pérez Cabrero, interpretá la marxa del «Tanhauser» y els artistes senyoretes Supervia, Hidalgo y senyor Mulleras cantaren fragments d'ópera.

En Jaume Borrás, els artistes Bella Stavagis y A. Sainati ratllaren a gran altura.

L'Orfeó Barcelonés, amb elogiable acert, executá, dirigit pel mestre Goberna, un escullit programa, que fou fortament aplaudit.

El programa editat per l'Orfeó, que tenim a la vista, contrasta notablement amb l'oficial, migrat y de mal gust. L'infanta demaná la partitura de la composició den Goberna «Benvinguda y a reveure», que tancá'l concert y que avui li será entregada.

En un dels intermedis l'infanta fou obsequiada amb un «dunch» en el restaurant del Casino.

La festa va acabar a les dugues de la matinada.

Ahir al matí l'infanta va dedicarse a passejar per la ciutat y els seus encontorns.

A dos quarts de cinc va sortir de l'Hotel dirigintse a l'Iglesia del Pi y a la de Santa María del Mar, que visitá detingudament.

A un quart de sis va arribar el concurs hípic, que's celebrava al Reial Sport Club.

La guarda municipal ha executat un carroussel.

A la nit va visitar l'infanta'l Turó Parc.

L'ACCIÓ DELS JOVES

Per la joventut

Com anunciárem en un dels nostres darrers números, se constituirá ben prompte a Sabadell una «Joventut F. N. R.».

Els joves federals nacionalistes d'aquella ciutat han acullit l'idea amb extraordinari entusiasme, lo qual fa suposar que la fundació de la «Joventut» a Sabadell constituirá un éxit formidable. A continuació publiquem uns fragments d'un article remés per un entusiasta jove de Sabadell. Ara voldria que'm permetessiu, companys de Joventut, que os fes algunes advertencies, que sempre han de ser bones per tots nosaltres.

Es precís que a la reunió preparatoria hi anem tots amb el cor ben obert, que diem tots lo que sentim, perqué así, es com farem una obra ben sólida y ben ferma; no anem amb menudencies, no'ns tenim de donar vergonya al dir que som republicans...

Sembla que ja es hora de que pensem en el demá, de que'ns deixem de disbauxés, y de que arreconem la política de campanar, que tot es de baixes passions, y pensem amb una cosa más gran y más seria; fins ara hem estat retrets de tot, la nostra política ha estat cridar de desde una taula de café, y es molt cómodo veure com els altres treballen y nosaltres restar indiferents.

Desde ara ens hem d'imposar un treball, podrá ser penós, perque pel camí que hem emprés hi trobarem bastantes punxes, haurem de saltar bastants obstacles, que se'ns posarán al pas pera barranos el camí del Progrés y de la Llibertat.

Peró amb la consciencia tranquila, tindrem forces pera seguir endavant fins a assolir lo que nosaltres anhelém.

Hem de ser enérgic, sense energía no anirem en lloc.

Hem de fer una política honrada, una política de recullir y no d'escampar, perque per aquesta desditxada terra, n'hi ha molt de grá escampat, y hem de recullirlo fins a trobar el sac ben plé.

Nosaltres som els homes de demá, som els que haurem de treballar amb fe y entusiasme, si es que volem que tots els dies ens surtin plens de sol, cal que hi pensem una mica amb el demá, encara que siguem joves, perque de joves, es quan se fan les coses, després potser ja fora tard, y es una llástima que perdem el temps en coses que no'ns porten a res.

Quan haguem escampat la llevor arreu y veiem que tot floreix, que estiguem ben ferms, hem de tenir la valentía de dir als nostres homes que'ns representen, que ja n'estem cansats de discursos, que volem coses más práctiques.

Ara companys meus, que heu passat la joventut perdent el temps miserablement, és precís que tots penseu una mica, y que assistiu a la crida que us fassim, amb la veritat a flor de llavi, perqué enganyar als altres, quedareu més enganyats vosaltres mateixos; es precís que tots hi poseu una mica del nostre cor, y així la Joventut naixerá ben ferma y podrem afrontar amb més dalit tots els obstacles que s'oposin a nostre pas.

¡Amunt els cors! ¡No desfallim!, que per així som joves, y a un cor jove no el té d'espantar res, y així amb els nostres entusiasmes anirem seguint fins veure els nostres desitjos y les nostres aspiracions de republicans federals nacionalistes realitzades.

JOAN PRUNES

Sabadell, 17-7-12.

C.N.R. del districte IV

Demá, dissabte, a les déu de la vetlla, gran miting inaugural de la «Joventut F. N. R.» d'aquest Centre.

Oradors: Pere Corominas, Francesc Layret, Manuel Ráus y Rius, Xavier Gambús, Andreu Nin, Miquel Barberá, Enric Vila, J. Berirán Escofet y Francesc Imbert.

De la carlinada

LA SELVATJADA DE GRANOLLERS

"El Correo Catalán„

L'orgue jaumista á Barcelona havía adoptat el procediment de no dir rés sobre'l crim de Granollers, estalivantse així de fer els joes malabars que feía'l día següent de la tragedia pera justificar una conducta injustificable del seu partit. Mes, veusaquí que en el número d'ahir romp la consigna prenent per peu la nova publicada per «El Intransigente» y reproduida per nosaltres, a títul d'informació, sobre'l suposat apedregament del féretre del carlí Vila. L'orgue carlí, que contempla impassiblement com la seva llopada perpetra alevosament un crim ignominiós, s'indigna amb la simple lectura d'aquesta nova, publicada amb les degudes reserves.

«...Ahora bien—pregunta:—¿quién ó quienes han sido los autores de esa incalificable «hazaña»? Nosotros no lo sabemos, y el diario del cual tomamos la noticia no lo dice; pero, seguramente, deberían ser los mismos que en nombre de la libertad atropellan el derecho, insultan y provocan a los adversarios políticos y no quieren tolerar que éstos emitan libremente sus ideas y hagan pública ostentación de los mismos en el terreno de la propaganda legal y pacífica; los mismos que en nombre de la fraternidad escarnecen la justicia, maltratan al prójimo y fomentan el odio de razas entre los ciudadanos; los mismos que en nombre de la igualdad no pueden sufrir que otros no tengan la desgracia de pensar y obrar como ellos.»

Si no tinguessim dels carlins el concepte que'n tenim, ens escruixiriem del seu incalificable cinisme; perqué no's concebeix que puguin parlar de provocacions y d'atropells al dret, de tolerancia, de justica y d'igualtat els que's presenten a un local ont se celebra un miting y, pel sol fet de que no pensen com ells, disparen els seus revólvers, amb sang freda, contra'ls ciutadans de Granollers y assessinen covardament, villanament, a un home c'avantii set ganivetades y ensorrantli una agulla sequera al cor!

Y prou, perqué sols pot causarnos una invencible impresió de fástig parlar d'aquesta gent que's prou abjecta per ferse solidaria d'un crim tant vil y repugnant com el de Granollers.

Sols ens cal dir que «El Correo Catalán» acaba parlant de responsabilitats, de fanátismes, d'insensatesa, de baixes passions... aplicantho, naturalment, an els republicans.

La "Joventut„ del districte II

En la reunió de Junta Directiva celebrada abans d'ahir per la «Joventut F. N. R.» del districte según, s'acordá exteriórisar la más ferma y honrada protesta per l'indigne y vil assessinat perpetrat covardament, amb premeditació y alevosía, per aquella banda incivil coneguda per partit carlí; testimoniar, á l'ensems, d'una manera profonda, el sentiment per la mort d'un home d'idees lliberals y republicanes, en Miquel Massó y assossiarse al condol y consternació que'l poble de Granollers experimenta a conseqüencia de la tragedia passada.

Entrevista

Ahir al matí varen anar a Granollers el diputat a Corts senyor Plaja y el provincial senyor Fages, que tingueren una entrevista amb l'arcalde y altres personalitats, resultat de la qual avui se trobarán a Barcelona pera efectuar algunes diligencies.

Eles detinguts y els ferits

Pel Jutjat de Granollers s'han dictat setze autes de presó sense fiansa. Els processats están tots a la presó d'aquell partit; n'hi ha deu de fora y sis de Granollers.

Darrerament s'ha fet una nova detenció.

Tots els ferits y lesionats se curen bé.

Centre disolt

Ahir se va presentar a l'arcalde de Granollers el vispresident del Centre Tradicionalista d'aquella població, comunicantli que quedava disolta dita entitat.

L'arcalde li digué que li comuniqués per escrit dit acord.

Noves desmentides

Significats republicans de Granollers ens preguen fem constar, a lo qual accedim gustosament, que no es cert que fos apedregada la carxa mortuoria den Vila.

Així mateix ens diuen que no es veritat que a la Rectoría y a presencia del rector se haguessin celebrat reunions preparatories de la sangnant tragedia, com havien dit alguns diaris.

Sessió de l'Ajuntament

A les cinc el senyor Vallés y Pujals obra la sessió. Es l'encarregat de ferho ell, perque l'arcalde no s'entent de feina anant darrera de l'infanta y perque'l senyor Mir y Miró se n'es anat a Madrid amb la comissió d'aigües.

Lo que'l senyor Mir y altres personatges d'altura no estiguin presents fa preveure que en la sessió no hi haurá grans debats. Tot será que'ls aprenents de personatge no vulguin fer de les seves.

S'aprova l'acta de l'anterior.

Mocions

De consums

En Lladó y Vallés s'ocupa dels estats comparatius de consums que després del debat que promogué la discusió de l'expedient a un empleat del ram, se repartiren a la prempsa y als regidors, afirmant que en aquells documents hi han diversos erros. Afirma que tot això es degut al desitg que tenen els individus de la comissió d'afavorir a l'administrador general senyor Pérez.

Amb tal motiu, el senyor Lladó pronuncia un llarg discurs, plé de trons y llamps contra l'administrador de consums.

El senyor Muñoz li contesta dientli que tot lo dit es degut a l'antipatía que'l senyor Lladó sent pel senyor Pérez, sentint que aquest no tingui personalitat consistorial pera poguerse defensar de tan injustos ataes.

Rectifiquen ambdós regidors y s'acaba l'incident.

Qüestió d'orde

El senyor Carreras proposa que ja desde ara s'acordi aixecar la sessió quan hagin transcorregut les quatre hores reglamentaries, o sigui a les nou.

S'acorda per unanimitat.

Orde del dia

Diversos

Seguidament s'entra a l'orde del día y a gran velocitat s'aproven una pila de dictamens.

Un dels que s'aproven proposa que s'aprovi'l plec de condicions y terme formulat pel cuefe de la Secció facultativa d'Hisenda, pera la reforma y construcció de part dels locs de venda del mercat de l'Abecería Central, pera lo qual se demani l'oportuna exempció de subasta, una vegada conseguida la mátexa se procedirá a l'execució de les obres mitjament concurs.

Aquest darrer extrem es degut a una esmena, puig el dictamen proposava que les obres se fessin per administració.

—Altre pera que's procedeixi a obrir un concurs pera proveir la plassa vacant de director d'Arbrat y Jardins, amb el sou de 3.500 pessetes.

S'aprova amb una esmena del senyor Nolla que demana que'l tribunal estiguí format per dos regidors y dos técnics, un de la Comissió de Ciencies Naturals y un de l'Escola d'Agricultura.

Proposicions

Cèdules

El senyor Matons presenta una proposició en el sentit de que's passin les cédules a domicili, pera evitar la molestia d'haverles de anar a buscar a cada ciutát.

En Pich ho apoia.

Els senyors Martorell y Rosés, d'Hisenda, ho combaten.

Se promou un curt debat després del qual s'acorda que la comissió d'Hisenda ho estudii.

L'Hort Nou de Sans

El mateix senyor Matons en una proposició demana que's cedeixi al Foment Republicá Catalá de Sans, l'Hort Nou pera poguerhi celebrar uns balls per la festa major d'aquella barriada.

El senyor Pich creu que la proposició ha de passar a Foment, perque aquesta comissió ja ha publicat el pleg de condicions pera treure les obres a subasta, la qual podria esser destorbada per aquestes festes.

El senyor Matons no's convens y insisteix en sa proposició, puig no hi sab veure destorb de cap mena.

Discuteixen ambdós y nominalment se vota l'urgencia quedant aprovada per 18 vots contra 17.

Seguidament en Pich combat la proposició, defensantla'l senyor Matons. Hi intervé el senyor Martorell, fent veure com se pot cedir, puig en l'estat en que's troba no hi haurá perill en ferho.

Nominalment se rebutja la proposició per 20 vots contra 17.

L'assassinat de Granollers

Se presenta la següent proposició:

«Los Concejales que suscriben tienen el honor de someter a la aprobación del Consistorio la siguiente proposición:

Primero. Que se declare urgente.

Segundo. Que el Consistorio declara la más enérgica de las protestas por el asalto vandálico cometido por sujetos pertenecientes al tradicionalismo contra una reunión legal de ciudadanos que estaba verificando un mitin político en Granollers el día 13 del actual, trasladando al Ayuntamiento de dicha población el acuerdo citado, junto con el más sentido pésame por el asesinato de que fué víctima el ciudadano Miguel Masó, esperando que aquella Corporación Municipal trasmitirá dicho pésame a la familia de la víctima.

Tercero. Que con cargo a la consignación de Imprevistos del actual Presupuesto se destine la cantidad de ciento cincuenta pesetas para la adquisición de una corona destinada a la tumba del finado, y

Cuarto. Que dicha corona sea llevada al cementerio de Granollers por los Concejales de este Municipio y en representación del mismo que voluntariamente se presten a ello.

Casas Consistoriales 18 de Julio de 1912. —Oriol Martorell, R. Font, A. Serra, Eduardo Ruiz Morales, José Cascereny, Pedro Doménech, E. Ricart Buxaderas, J. Baluguera, J. Lluch.»

S'aprova l'urgencia.

Seguidament se llegeix la següent esména:

«Excmo. Sr.:

Los Concejales que suscriben tienen el honor de proponer a V. E. se digne aprobar las siguientes enmiendas a la proposición que se discute.

Primero. Que se suprima el extremo segundo de la misma.

Segundo. Que al extremo tercero se añada lo siguiente: Que con cargo al mismo capítulo de los presupuestos se destine también la cantidad de 150 pesetas para costear una corona que se colocará en la tumba del malogrado don José Vila, que, a más de vecino de Barcelona, era empleado dignísimo de este Excmo. Ayuntamiento.

Casas Consistoriales 18 Julio 1912.—Jesús Condomines, Ramón Riera.»

El senyor Condomines pronuncia breus paraules en defensa de la seva esmena qué'ls firmants de la proposició no accepten.

La combat el senyor Martorell dient que si entre'ls vandals dels assaltants hi va haver una víctima, no es qüestió de dedicarli honors que no mereix.

Intervé'l senyor Rosés, que fent de «leader» dels regionalistes manifesta que l'opinió d'aquests es que qüestions d'aquesta mena no deurien durse al Consistori per lo qual, els regionalistes votarán contra l'esmena y contra la proposició.

El senyor Condominas: després de les paraules dels senyors Martorell y Rosés se veu ben clar quin será'l resultat de la votació. Així donchs, renuncio a la votació nominal. Que's voti ordinariament amb el nostre vot en pro.

Seguidament se rebutja l'esmena votant en pro'ls senyors Condominas y Riera.

La Presidencia:—S'aprova la proposició? Veus de: sí! no!

El senyor Condominas s'aixeca a combatre la proposició.

Deploro—diu—els fets de Granollers. Inclino'l cap davant de les víctimes y de les seves families endolades. Jo abomino de tota violencia... (rumors) ting l'honra de pertaneixer a un partit nimant de l'ordre, de la pau y de la justicia. (Rumors. Interrupcions en 'els republicans.) A la violencia sols deu anarhi en cassos excepcionals. Però no es sols de la violencia de fet, sinó que també s'ha de protestar de la violencia de paraula. A la convocatoria del miting de Granollers era del tot violenta; en ella s'insultava la memoria d'homes honrats, els fills dels quals encara viuen. En casos com aquests se podrá demanar serenitat als qui tenen dever de tenirme, però qui pot respondre d'una joventut generosa? (Més rumors.) El partit amb aquells fets no hi té art ni part...

S'ha demostrat que'ls fets de tres anys enrera han fet deixebles, perqué a Granollers sigué apedregada la caixa del cadavre den Vila. (Rumors y protestes.)

Acaba demanant no s'aprovi la proposició.

Li contesta'l senyor Martorell.

Duiem aquí—diu—el criteri de tot Barcelona.

El senyor Vallet:—Demano la paraula.

El senyor Martorell:—Al parlar així vull dir de l'immensa majoría de Barcelona.

Estranyo molt que'l senyor Condominas hagi vingut aquí a dirnos que'l partit al qual pertaneix es aimant de la pau y de l'ordre...

Una veu en els radicals:—Y de la justicia.

El senyor Martorell:—Y això de la justicia. En el partit carlí, mai els seus homes han brillat en les ciencies, han brillat en les arts; sempre ha estat el distingit el qui ha fet més de valent. (Molt bé.) Mai havieu dit això que ara dieu, després del miting de Granollers.

Y en quant a lo de les provocacions escrites, no'n parlém. Això que diu'l senyor Condominas a qui podria dirho es a mossen Brossa (Rumors.) Y además, que no's recorda'l senyor Condominas de que fa pocs díes un setmanari carlí rifava entre'ls seus lectors una browing? (Molt bé.) Nosaltres rebiem provocacions de ja fa molt temps, però sempre, com ara a Granollers, les contestarem amb l'arma del dret.

Es pera restituir l'honor a Barcelona y a Catalunya que presentem la proposició. Es pera contribuir a que'ls partits se moguin sempre dintre l'órbita de la legalitat, a lo qual tan refractaris son els carlins que fereixen per l'espatlla amb una agulla saquera. (Molt bé, aplaudiments.)

Intervé'l senyor Vallet representant del Comité de la Defensa Social, aquella societat que aixecá á la categoría de virtut cívica, la delació.

Diu que en nom de Barcelona protesta de la proposició (escándol en els republicans). Rectifica después dient que protesta en nom de la Barcelona que representa. Acaba dient allá tant cursi y tant «conservador» de menys política y más administració.

Rectifica'l senyor Martorell, dient que no s'extranya de les paraules del senyor Vallet que segurament té per dolents an aquells que no pensen com ell. Li recorda que després dels successos de Juliol, anaven els del Comité, delatant.

No la vol, diu, Catalunya, aquesta hegemonia de la gent negre, sinó que vol un Govern de pau y de justicia. (Molt bé).

Parla també'l senyor Lladó y Vallés que diu que Barcelona no's pot veure deshonrada, com se vegé Granollers, y com s'hi veuría si callés en aquests moments. La mort den Massó y en Vila és greu, peró lo més greu es que pugui existir un partit que sempre, constantment, estigui pertorbant la pau pública y atropellant els drets de la ciutadanía.

Peró la nostra protesta no va sols contra'ls carlins, sino contra aquests governs que's fan complissos dels actes d'aquells al no sapiguer ó al no volguer evitarlos (molt bé). Contra aquests governs que toleren que invadeixin l'Espanya les ordres relligioses, que's conspiri contra la República Portuguesa, que s'assassini als lliberals que exerceixen un dret de ciutadanía (molt bé). Si desde'l poder no saben realitzar obres de lliberal, que's treguin la careta de lliberals, que's posin el solideu y que fassin de carlins. (Aplaudiments). Així sabrém á qué atendrens, y á veure si hi hauría aleshores republicans que s'atreveixin á dir que sostenen á governs lliberals (rumors).

La nostra protesta, doncs, no va sols contra'ls carlins, sino contra'ls governs que toleren els seus desmans. (Molt bé).

El President: No ofengui'l senyor Lladó á les autoritats...

El senyor Lladó. Jo jujo'ls actes de les autoritats y fentho no les ofenc. Quan s'accepten els cárrecs que son delegacions de la sobiranía popular s'ha d'estar subjecte á la censura del poble. Y jo, desde aquí, jujo y culpo d'imprevisió als que deixaren que's desenrotllessin els actes de Granollers, y de complissos als que han tolerat que's pertorbés l'orde á Portugal. (Molt bé).

Intervé'l senyor Ruiz Morales defensant la proposició que diu es un punt de convergencia de tots els republicans del Consistori.

El senyor Muntanyola diu que la proposició té carácter partidista (¡!) per lo qual els regionalistes no la votarán. Votarien en en canvi una proposició de carácter general, á la violencia.

Va pera rectificar el senyor Vallet y se promou un incident amb el senyor Soriano que vol veure en aquell el propósit d'obstruccionar. Per fi parla'l senyor Vallet repetint lo de l'administració y la política. Ja té un bon cixé, aquests senyor. Que se'l guardi y que li estercotipin. També diu que'l rei més barato es el millor y que per això s'acontenta amb el que tenim. (Mira, mira).

Rectifica'l senyor Condominas que diu que els carlins á Granollers obraren amb llegítima defensa. (Rumors).

Realment ja no pot dirse rés més groixut.

Se presenta una proposició incidental firmada pel senyor Muntanyola, y que exclusivament, se limita á protestar dels actes de violencia.

El senyor Martorell diu que si aquesta proposició té per objecte que's retiri l'altra, no la votarán, ara, si'l votar la del senyor Muntanyola, vol dir poguer votar la que's discuteix, la votarán.

S'aprova unánimament la proposició incidental.

Després, per extrems, se vota la del senyor Martorell.

El primer, el de l'urgencia, ja está aprovat.

El segon, nominalment, s'aprova per 25 vots contra 8.

El tercer y el quart s'aproven també nominalment.

Seguidament, y sense discusió s'aproven les següents:

Diverses

«Que la feria de Nuestra Señora del Carmen que se celebrará en la calle del Marqués del Duero, desde la plazuela de San Pablo en dirección a Sans durante los días 15, 16 y 17 de Julio, prevista en el número 10, epígrafe primero de la parte segunda de la tarifa número 3 del vigente presupuesto se prorrogue hasta el día veinticinco inclusive del actual, mediante que los interesados efectúen previamente el pago de los derechos fijados en el presupuesto.

Rosés, Pañella, Vallés y Pujals, Morales.»

«Que se confiera al señor Inspector técnico de la Escuela municipal de ciegos, sordo-mudos y anormales don Francisco Torras la representación del Ayuntamiento para asistir al congreso de sordo-mudos que se ha de celebrar en París el día 1.º de Agosto próximo quedando con ello dicho señor, por este año, relavado de la obligación que le impone el último párrafo del reglamento para la enseñanza de anormales aprobado por V. E. toda vez que no existe consignación para los gastos del viaje de que trata aquel artículo.

Vallés y Pujals, Tarrés, Pañella.»

«Que en méritos del concurso celebrado para la construcción de un pabellón y arreglo de los existentes en el Hospital de Can Tunis para cuyas obras se obtuvo exención de subasta, se adjudique el trabajo a la Sociedad Fomento de Obras y Construcciones aceptando su proposición de construir las obras de que se trata por la cantidad de 9.800 pesetas en el plazo de un mes con entera sujeción al plano y pliego de condiciones que regirá para el concurso y aplicando dicha cantidad al capítulo 5.º, artículo 1.º, partida 25 del presupuesto extraordinario.

Pañella, Ferrer, Juncal.»

A casa

Hi ha damunt la taula la següent proposició:

«Los lazos de confraternidad y solaridad que deben unir a todos los países civilizados y más aún a las naciones vecinas, nos mueven, en estos momentos, en que Portugal está derramando su sangre para defender la voluntad soberana de su pueblo, contra los ataques de quienes ponen por encima de los intereses de la libertad y la patria los intereses de una dinastía proscrita de aquella nación por dilapidadora y funesta para los intereses públicos, a proponer lo siguiente:

1.º La declaración de urgencia.

2.º Que se acuerde dirigir un mensaje al Presidente de la República portuguesa haciéndole saber el sentimiento con que la ciudad de Barcelona vé como intereses privados de Reyes destronados, sirven de bandera para perturbar el orden y la legalidad que una Nación en uso del ejercicio de su voluntad soberna se ha dado así misma, y el ferviente deseo de que pueda el Gobierno de la Nación hermana sofocar rápidamente la rebelión y continuar su comenzada era de prosperidad dentro del régimen republicano.

3.º Que dicho mensaje sea entregado al señor Cónsul de Portugal en esta capital, por una Comisión de Concejales en representación del Ayuntamiento.

Barcelona 18 Julio de 1912.—J. Lladó, P. Figueras, Guñalons.»

Com han transcorregut les hores reglamentaries se demana que s'allargui la sessió fins a discutirla. Nominalment se rebutja la petició aixecantse la sessió a les nou.

ANUNCIS OFICIALS

ASSOCIACIÓ DE VIATJANTS DEL COMERS Y DE LA INDUSTRIA DE BARCELONA

En cumpliment de l'article 59 dels Estatuts, la Junta Directiva convoca a sessió ordinaria de Junta general, que's celebrará'l diumenge, día 28 del corrent mes, a les nou del matí, en els salons de la Cambra de Comers y Navegació de Barcelona (Llotja, pis principal, essent l'orde del día:

Lectura de les prescripcions dels Estatuts referents a la Junta General.—Lectura de l'acta de la sessió anterior.—Lectura de la Memoria.—Aprovació de comptes.—Tipo de amortització dels mobles y inmobles de propietat de l'Associació y del Montepio (article 44, núm. 12.)

Barcelona, 9 de Juliol de 1912.—Per acord de la Junta Directiva: El Secretari, J. Mañé Roger.

Botlletí del Treball

Reunions

L'Unió obrera de l'Art d'Imprimir, celebrará diumenge vinent, a les déu del matí, en el carrer de Sant Pau, 83, entressol, reunió general de segona convocatoria pera tractar de lo que s'hagi de fer amb els objectes pertanyents a la clausurada Societat de l'Art d'Imprimir existents en el local del carrer de Ponent, 24.

Els paletes

La societat de paletes de Barcelona, celebrará reunió general demá dissabte, en el local social, Ponent, 22, a les nou de la vetlla, pera tractar assumptes de gran interés.

Festes y Sports

Excursionisme

La secció de Sports y Excursions de la «Joventut F. N. R.» del districte según ha acordat inaugurar la seva actuació ámb una excursió á Moncada que tindrá lloc el día 25 del corrent al matí. Hi queden invitades totes les «Joventuts del plá de Barcelona.

Al cim del Tibidabo

La Banda «Eslava», diumenge vinent a la tarde, donará un concert al cim del Tibidabo tocant composicions d'Aramburri, Espinosa, Carlini, Paul Lincke, etz.

Tir

El día 21 del corrent, la societat «La Torcar» celebrará a l'Hipódrom un concurs de tir, els premis del qual estarán exposats a casa don Manuel Roca.

SOCIETAT CATALANA D'EDICIONS

S'ha publicat ja l'hermós volum «Estudis de Literatura Catalana», den Manuel de Montoliu, amb un pròleg de don Miquel S. Oliver.

Els suscriptors que desitgin recullirlo personalment poden passar per les nostres oficines, Rambla de les Flors, 14, pral, desde les 4 de la tarde a les vuit del vespre, y mitjantsant la presentació del corresponent vale se'ls entregará el volum.

Als que no'l passin a recullir, s'els enviará a domicili la setmana entrant.

Están fentse les remeses dels llibres corresponents als suscriptors de fora de Barcelona. S'han expedit ja els de Sabadell, Girona, Reus, Figueras, Palamós, Lleida, Manresa, Badalona, Vilafranca del Panadés, Sitges y Sant Feliu de Guixols. Per tota aquesta setmana quedarán tots els llibres enviats.

Teatres y Concerts

TIVOLI

Aquesta nit se representará en aquest teatre per la Companyia Granieri-Marcheta, «La Corte de Napoleón», que tant va agradar quan lá va donar a conéixer a Barcelona la senyorá Tubau, amb la particularitat que ará está convertida en opereta en tres actes y quatre quadros amb el títul de «La Duchesa di Dancica», havent escrit pera la mateixa una mágnifica partitura el mestre Joan Caryll. Auguren un nou éxit a l'empresa del Tívoli.

SOCIETATS

El primer actor en Narcís Perbellini, ha resolt fer una campanya de teatre Guinyol catalá per les més importants entitats de dintre Barcelona y fora d'ella, portant, a més d'un nodrit quadro dramátic, un repertori d'obres que causarán maravella al públic.

Entre les ja conegudes que son «La ma de mico», «El corb», «L'abella perduda», «La carn», «L'idiota del gorg negre», etc. y «Climisme» den Joaquim Torrent Ciurana; «Al nivell de les petjades» den Josep Alonso; «L'ácrata» y «Mercat de vida» den Narcís Perbellini y «Quatre beneits», «Animes pures» y si ja está acabada l'adaptació de l'obrá en tres actes y les dues abans mentades, també entregará la llegenda lírica «Guspires que cremen l'ánima.»

La direcció posará en escena les obres amb tota propietat y amb decorat propi per cada una.

TRIBUNALS Y JUTJATS

Audiencia Provincial

No's celebrá ahir tampoc cap judici y pera avui no hi ha anunciat mes que un oral contra J. G. pel delicte de tentativa d'estafa, y un incident.

En llibertat

Per no resultar comprovada la denuncia que sobre suposada venda y envenenament d'un nen contra dues dones del carrer den Robador han sigut posades en llibertat les acusades.

Segons sembla aquestes han estat víctimes d'una venjansa.

Jutjat de guarda

Durant les hores en que estigué de guarda el jutjat de les Dressanes, practicá 23 diligencies sumarials, ordenant la detenció de 10 individus. D'aquests 7 ho foren pels suposats delictes de coaccions y menasses a conseqüencia de la vaga que sostenen els obrers de la fábrica de filats y teixits de don Joan Raduá, situada al carrer d'Abadal de Sans.

El jutjat de les Dressanes fou sostituit pel del Sur, escrivanía Valls.

Crides judicials

Per diversos jutjats se crida a Vicens Miralles Martín, Concepció Ferrán Cervera, Joan Giralt Lajorta, Pere Belloque Royo, Lluis Sanz, Joan Puig Rosal, Jordi Caze Mir, Anirene Archer Cuesta, Ferran Sanromá Archer, dreu Buxeda Queya, Pere Malgosa y Morros, Benjamí Jorba Ballester, Tomás Sáez Rodríguez, Esperansa Puig Pellicer, Jaume Carnejo Aguirre, Enric Barrio, Martín Ollé, Pere J. Taboada, Carles Riembau Farfán, María Peña, Enric Hugas Gabarró, Josep Mir Buxens, don Walter Behr y donya Agna Elías.

INFORMACIO DE BARCELONA

EL TEMPS.—Tot ahir, peró especialment á la tarde, bufá una forta ventada que feia molt molestos el caminar, per la gran quantitat de pols que aixecava. La calor continúa essent molt alta.

Ha arribat á Barcelona el nou cónsul d'Alemanya Herr Georg. Plehn, el qual se hostatjá a l'Hotel d'Anglaterra.

Per conducte del ministre de Negocis Extrangers d'Anglaterra, el rector d'aquesta Universitat doctor Bonet, ha sigut invitat á assistir al primés Congrés Internacional d'Eugenessia que tindrá lloc á Londres entre'ls dies 24 y 30 del corrent.

L'invitació es en concepte de membre honorari.

Don Marián Foronda, director general de «Los tranvías» de Barcelona, ens comunica en atent B. L. M. que s'ha imposat un correctiu al conductor número 1.505, del qual qual parlaven en un solt de nostra edició d'ahir.

La Junta Directiva de la Societat Esperantista Paco Kaj Amo, participa als seus socis inscrits al banquet organitzat pera commemorar el 25 aniversari de la publicació del primer llibre d'Esperanto, que'l mateix tindrá lloc diumenge á la una de la tarde, á l'Hotel Buenavista aprop de la Rabassada. Punt de reunió: Plassa de Lesseps á les 4 del matí.

En l'última sessió celebrada per la Directiva de l'Associació de Propietaris del Centre d'Ensanxe, baix la presidencia de don Francisco Solá y Casanovas, després d'acordarse que consiés en acta el sentiment de l'Associació per la mort del vocal de la Directiva, don Leandre Albareda y de cambiarse impresions respecte á les millores que faltan introduir a l'urbanisació de l'expressada zona, s'acordá elevar raonades instancies á la Comissió d'Ensanxe de l'Ajuntament, demanant que se suspengui l'afermat per medi de quitrá en les vies en que estigués acordat ferho, y que previa una breu y práctica informació s'acordi tornar al sistema d'empedrat fins ara empleat en la major part dels paviments dels carrers de l'Ensanxe ó al d'altre sistema d'asfaltat natural ó amb llosetes, que no tingui els greus inconvenients del que ha començat á utilisarse y que deixa'l paviment dels carres en mal estat als pocs dies d'haverse autoritzant la circulació sobre'ls mateixos; y urbanisar com á plassa l'encreuament del carrer de les Corts amb el Passeig de Gracia y urbanisar el tros d'aquests passeig comprés entre'l carrer de les Corts y la Plassa de Catalunya, deixant un gran pás central y dúes grans aceres.

Aquesta nit de nou a dotze la Banda del regiment de Vergara executará en el Parnaiel, cantonada al carrer de Sant Pau, el següent programa:

«El 15 de Línea», pas doble, Mateos.

«Tanhauser», gran fantasía, Suppé.

«La cacería», fantasía descriptiva, Bucálopsi.

«El Ferrocarril», fantasía descriptiva, Zavertal.

«La viuda alegre», valses, Lehar.

«El paso del regimiento», pas doble, Eylemberg.

El consul general de la República Dominicana senyor Deschamps, donará dilluns vinent á les 10 del vespre, una conferencia pública en el Círcol de la Unió Mercantil, desarrollantse'l tema: «Possibilitats del comers y esperit espanyols en els Estats Units.»

El Círcol recomana l'assistencia á l'acte á tots els seus socis.

— Exposició Internacional de Barcelona. Desembre 1912 a Mars 1913. Productes d'Importació y Exportació. Secretariat: Rambla de Catalunya, 60, entressol.

La Cambra de Comers ha rebut una comunicació de l'Institut de Reformes Socials que diu lo següent:

«A petición de varias Asociaciones de dependientes de Comercio y de la Asamblea que éstos celebraron en Sevilla en Enero del año actual, este Instituto ha acordado practicar una información encaminada á estudiar si es ó no posible y conveniente, y, en caso afirmativo, dentro de qué límites, la solicitud de aquellos de que se proyecte una ley limitando á 10 horas la jornada de trabajo de dichos dependientes.—Como cuestión previa, y mientras se circula el cuestionario general, que en breve tendré el gusto de enviarle, ofrécese á este Centro la de determinar, con la precisión y acierto posibles el alcance del término «dependencia mercantil», para lo cual, sin perjuicio de acudir simultáneamente á otras fuentes de información y de estudio, cree no poder prescindir de la opinión de las Cámaras de Comercio hoy existentes en España, pues nadie con mayor autoridad ni más capacidado para formular aquélla por la genuina representación que tales organismos ostentan».

Tenint en compte les conseqüencies que poden derivarse de no fixarse amb la major exactitut possible l'extensió que deu darse al terme expressat, la Cambra de Comers ha obert una informació que acabará el 31 d'aquest mes pera que quantes entitats tinguin interés en tant important assumpte manifestin quins han de quedar compresos dintre'l concepte expressat per aquelles paraules.

L'Associació Wagneriana celebrará Junta general ordinaria avui á les 10 en punt de la nit, en son estatge, Rambla de Catalunya, 7 baixos.

—Els accessos de cólics nefrítics y hepátics, se corretgeixen notablement y desapareixen amb tractament llarg, usant CERVISINA CARBONICA ARTIGUES.

A l'enselns que l'excursió á Franse, Bélgica y Anglaterra que organitzada per la Agrupació de Turisme y Expansió Geográfica del I., del T. N, sortirá'l día 30 de Agost vinent, á petició de diverses persones la mateixa entitat n'está organitzant una altre que visitará exclusivament París y que sortirá'l mateix día y hora que l'anterior.

El preu de la primera es de 340 francs, durant 16 dies y el de la segona 155 francs y la seva duració vuit dies, tot comprés.

A la Secretaría de l'entitat organitzadora se donen tota mena de detalls y se verifiquen inscripcions tots els dies feiners de 9 á 11 del matí y de 3 á 5 de la tarde, prevenintse al públic que com que'l número d'excursionistes es limitat y s'han fet ja diverses inscripcions, els que desitgin formar part d'una ó altre excursió, deuen inscriures quan més aviat millor, car en quan s'arrivi al número fixat, no podrá esser admés cap altre excursionista.

Informació de Catalunya

Reus

L'EXPOSICIO. — La clausura de l'Exposició de Belles Arts del «Centro de Lectura» de Reus s'ha aplassat fins el dia 25 del corrent vist l'hermós éxit obtingut per dita manifestació d'art.

Lloret de Mar

FESTES. — Pera la vinent Festa Major que tindrá lloc els dies 24, 25 y 26 de l'actual tenen contracta dres renomenades orquestres y dos envelats espaiosos y elegants.

També s'ha encarregat a un acreditat pirotécnic de Barcelona l'encesa de Focs artificials pera la nit del 25, diada de Sant Jaume.

Aquestes diversions a més de l'original professó per mar (matí del 24), funcions religioses, típics balls de la Morratxa, sardanes, concerts, cinema, lluminaries a la veneciana y altres que figuren en el programa de festeigs, tarán de la nostra celebrada Festa Major una de les més completes y variades de Catalunya.

La rebaixa dels preus en els trens de l'interior y Marina y major comoditat en el viatge pel nou servei d'automóbils, entre aquesta vila y l'estació de Blanes, favorirán la concorrencia a dites festes com son moltes més les families forasteres que han escullit aquesta hermosa y temperada població pera passari l'estiueig y demés estacions de l'any.

CRONICA DE FORA

Informació d' Espanya

PER TELEFON Y TELEGRAF

Madrid, 18, de 10 matí a 9 nit

Comentari significatiu

«La Epoca», comentant les converses de aquests dies en els rotllos polítics respecte á l'entrevista dels senyors Maura y Moret, diu que tot lo que's diu d'això es gratuit, perque, segurament que cap dels conferencians haurá dit á ningú rés de lo que allí tractaren; peró quan l'actitut d'un home com el senyor Moret, de la seva significació dins del partit lliberal y en el govern del país, al acompanyarlo en això homes que han passat pels Consells dela Corona, no mereixen majors consideracions de part dels seus correligionaris, que les escaramuces del senyor Fernández Giménez, per exemple, ¿no era molt natural que'l senyor Maura y quants se senten desinteressats de les miseriés, créssesin d'elemental hidelguía, qualsevul a manifestació de respecte a l'ilustre home públic?

Prenent per arbre caigut al senyor Moret, varen pretendre fer llenya d'éll y sols varen pensar en la constitució d'altre govern lliberal.

Peró—afegeix—pot molt bé pensarse de aquesta manera y creure que's de suma conveniencia que'ls lliberals caiguin amb el senyor Canalejas y pensar al mateix temps que al caured 'aquest modo els lliberals no queda'l senyor Canalejas investit d'un modo definitiu y intangible d'una quefatura que notoriament no ha encertat á consolidar, malgrat les circunstancies que pera això se li havien brindat en aquests tres anys.

Quotes militars

Aviat se publicará en el «Diario Oficial del ministerio de la Guerra» una R. D. circular, en la que's determina:

Primer. Que'ls mossos que s'hagin compromés á pagar el primer plas de la quota militar de la reducció del servei en files, encara que hagin sigut declarats excluits ó excepturats temporalment, deuen abonarho abans del 31 del corrent.

Segón.—Que'ls que l'hagin ingressat no tenen dret a la devolució.

Y tercer. Que pagarán el segón y tercer plas quan en revisió siguin declarats soldats.

També's dicten regles referenis al curs y tramitació de les instancies sobre devolució de quotes.

Una creu

Una comissió de la Lliga Cervantina ha visitat al ministre d'Instrucció pública pera ferli entrega d'una exposició en solicitut de la gran creu d'Alfons XII pera don Manuel Fernández Fruios, que va evitar en les illes Filipines, després de les pérdues colonials, la desaparició de la llengua castellana, presentant un llibre de text á les escoles abans del plas que havía marcat el govern norteamericá, passat el qual s'hauría suprimir á les escoles l'idioma espanyol.

El senyor Alba s'ha mostrat propici á tal petició, acullintla amb gran simpatía y oferint fer tot lo que estigui de part seva en aquest assumpte.

El rei a Gijon

Gijón.—Poc després de les vuit del matí ha arribat el «Giralda», al qui convoyaren els destroiers «Osado», «Terror» y «Proserpina», que havíen sortit á punta de día á esperarlo, trobantlo davant de Gijón.

La batería de Santa Caterina y els creuers han saludat l'arribada del yatch regi ámb 21 canonades.

Al entrar el «Giralda» en el port del Museet les tripulacions dels creuers formades á cuberta han donat els visques d'ordenansa, repetintse les salves d'artillería.

El rei desde'l pont del yatch presenciava les maniobres de l'entrada.

Quan el «Giralda» ha quedat amarrát en el moll han pujat á bordo, á cumplimentar al rei, eld irector d'administració local, el governador, l'arcalde y nombroses comissions.

En alta mar ha pujat al «Giraldá» el comandant de Marina, qui ha pilotat el vaixell, assesorat pel práctic don Joan Cano.

A la una de la tarde ha desembarcat el rei, marxant a Rivadesella.

Les regates han comensat á les quatre de la tarde.

L'empresari del Teatre Indurru ha estat á bordo del «Giralda», á invitar al rei á la funció de dit teatre, en que's representará «Rosas de otoño».

El rei ha acceptat.

«La Gaceta»

«La Gaceta» publica:

Lleis del ministeri de la Guerra; entre elles concedint l'ascens á 14 sargents dels tabors de policía y altre disposant que en lo successiu hi hagi dúes categories en les classes de tropa de les armes y cosos combatents: una constituída per soldats de primera y cabós, y altre per sargents, brigades y suboficials.

Anunciant que desde'l primer d'Agost próxim s'admetrá pera'l seu pagament el cupó número 45 del Deute amortisable al 5 per 100, emissions de 1900, 1902 y 1906.

Anunciant haver sigut declarats contaminats de pestes Puerto-España, Trinidad, illes de Parlovento.

Una comissió

Una comissió d'armadors presidida pel president de la Diputació Provincial, ha visitat al ministre de la Governació, pera solicitar que se li reconegui oficialment el títul d'armadors y que ningú sense ostentarlo pugui exercir aquesta professió.

El ministre d'Hisenda

El queíe del Govern ha fet alguna aclaració sobre l'actitut en que ahir se colocá al senyor Navarro Reverter, suposantlo poc menys que confinat á San Sebastián, y en virtut d'aquesta aclaració hem vingut en coneixement de que'l ministre d'Hisenda sortirá d'aquella població'l diumenge á la tarde, pera estar á Madrid el dilluns al matí, unes hores abans de l'arribada del Rei, amb objecte de conferenciar amb el senyor Canalejas abans que's celebri l'anunciat Consell de ministres.

La presencia del senyor Navarro Reverter á Madrid l'estima necesaria el Govern entre altres raons, perquè ha de resoldres d'ont se treurá'l diner pera'l sosteniment dels emigrats portuguesos.

Ministres

El ministre de Foment, apenas arribat, aquest matí del seu viatge á Pamplona, ha visitat al senyor Canalejas, expressantli lo satisfet que ve de la seva excursió.

El ministre de la Guerra vé avui á Madrid en automóvil desde San Sebastián.

Canalejas visitat

Avui, com tots els díes, el senyor Canalejas reb moltes visites.

L'arcalde de Madrid ha conferenciat extensament amb el senyor Canalejas, parlantli dels diversos y importants problemes municipals que están sobre'l tapet.

La comissió catalana que ha vingut á Madrid a fer gestions relacionades amb l'assumpte de les aigues de Barcelona, s'entrevistará aquesta tarde amb el senyor Canalejs, á dos quarts de cinc, en son despaig de la Presidencia.

També han visitat al president els comisionats valencians pera proseguir les seves gestions en lo de l'Albufera.

Lo de Melilla

Sotmisió dels rebels.—Durará la amistat? — En Canalejas content

Melilla, 18.—A consequencia de les conferencies celebrades fora de les posicons entré'l general Jordana y els queíes de M'Taiza y Benibuyagi, vingueren a Melilla els notables del Nord de Benibuyagi, revestits de poders pera ratificar els acords de pau.

Venen també'ls de Ulad-Setut. Conferenciaren amb en Jordana, recorregueren els carrers de la población y anaren al teatre.

Ahir t'Aldave y en Jordana reberen als queíes de les fraccions y conferenciaren dúes hores amb ells.

Se puntualisá la conducta pera'l pervindre y les garanties que haurán d'observarse.

El general Aldave'ls va donar un té, al qual també assistiren els generals de la plassa.

Demanaren que dos malalts fossin regoneguts per un metge.

Un d'ells feia 20 anys que no venía a Melilla.

Al despedirse del general Aldave mostraren sa confiansa en que's complirá lo promés y que's mantindrá la pau convensuts de que sols tenint els beneficis de l'ocupació de les tropes espanyoles pogués portarse a cap.

Van dir que mai haviem tingut tanta tranquilitat com ara y demanaren que's comuniqués aquesta amistat al rei don Alfons.

Després tornaren a cases llurs.

El general Aldave els hi va prometre visitar sos territoris.

Aquests queíes no han vingut mai, ni han volgut tractar amb nosaltres, y eren els que encoratjaven als demés a la guerra.

Aviat se presentarán queíes d'altres regions y quedará amb això tot el Rif pacificat.

El queíe del Govern ha comentat molt favorablement els telegrames de Melilla qué donen compte de l'acte de sotmisió realitzat pels notables de Benibuyagi.

—Son interessants aquests telegrames—ha dit el senyor Canalejas—perque no's tracta d'un acte improvisat, sinò que constitueix el resultat d'una labor de tres mesos que amb gran acert venen realitzant molts queíes y oficials.

Els altres moros notables que han fet sa presentació al general Aldave son persones de gran autoritat entre'ls seus, y això garantisa l'importancia de l'acte y la benefactora trascendencia que pot tenir.

També s'están portant a cap treballs prop dels de M'Taiza, que espero donarán bons resultats.

Creo que l'acció política que anem desenrotllant al Rif findrá un final satisfactori y donará fruits de pau que permetin empendre viaranys de progrés y de cultura que'ns acostin cada vegada més en esperit y en interés als habitants d'aquelles cábiles.

Es clar que no's poden repicar campanes per lo que avui succeeix, car el carácter dels moros es voluble y predisposa a la cautela, però estic molt satisfet de lo que'm comunica'l general Aldave y dels falaguers comentaris que posa a les noticies trasmeses.

Jo m'hi afanyat a trasmetre'l rei aquestes noticies y optimismes.

Lo que diu la prempsa

«El Imparcial»

Publica la segona informació del redactor Félix Lorenzo insistint en que'ls portuguesos odíen choralment als espanyols.

Censura als carbonaris, que assassinaren vilment l'altre día al tinent realista Soares en el replá de l'hotel.

—També publica «El Imparcial» un extens telegrama del diputat y periodista don Eduard Ortega Gasset fetxat en Verín, del qual se desprén que Paiva Couceiro amb els oficials de sa quadrilla, han sigut internats a Espanya per la guarda civil.

"El Liberal"

Se congratula de que la prempsa portuguesa observi la discreta actitut que li demanava aquest periódic.

Significa'l Govern espanyol que la millor política amb respecte a Portugal consisteix avui en extendre la mà y en regoneixer éls grossos erros que abans ocorregueren a l'invasió del 7 de juliol a Portugal.

"El Debate"

Titula l'article de fons «Los republicanos y el Gobierno.» Comenta les declaracions d'alguns republicans y afirma que'l día en que'ls republicans intentaren violentar el Poder haurien d'intentarlo contra 'l exército, de cap manera comptant am sa ajuda.

"El País„

Censura aquest periódic la llengueresa del senyor Canalejas calificant d'antipatriótica la actitut dels regidors y diputats provincials republicans y socialistes de Madrid al dirigir un missatge al senyor Relvas protestant contra l'abandono de l'autoritat per part del Govern espanyol y felicitantlo pel triomf de la República portuguesa.

"El Universo„

Insisteix en la necessitat de prevenirse pera que'l projecte de llei d'associacions no arribi a ser llei, puig tendeix ha desfer les congregacions religioses.

Declaracions den Canalejas

El senyor Canalejas ha dit que en quant tingué noticia de la manifestació que preparaven a Lisboa alguns elements espanyols en contra del Govern de Madrid, vaig telegrafiar a nostre ministre plenipotenciari a Portugal, marqués de Villalobar, donantli instruccions. Suposo que les haurá complert.

Espero que avui telegrafiará'l marqués de Villalobar després d'haverse conferenciat amb Vasconcellos durant la recepció diplomática que allí's celebra'ls dijous.

Ignoro si s'haurá desistit de celebrar la manifestació.

Va visitarme l'arcalde senyor Ruiz Jiménez pera enraonar dels assumptes de les aigües, de la llum y del paviment de Madrid.

Aquesta tarde rebré a la comissió de Barcelona pera tractar de l'assumpte de les aigües.

Suposo que s'arreglarán les dissensions entre'ls lliberals de Sevilla sobre'l candidat pera'l cárreg de diputat a Corts vagant. El Govern presenta com candidat a don Nicolás Luca de Tena, que es persona que té simpaties y que porta vint anys prestant serveis al partit lliberal. Quins no'l votin estarán davant al Govern.

El senyor Canalejas comentá irónicament l'informació del «Duende de la Colegiata» que motivá ahir la detenció de l'ex-policía portugués Iglesias, y la declaració d'aquest de que l'informació to teren fantasíes d'un y d'altre.

Lo de Portugal

Hidalguía (!) relalista

Tuy, 18.—Per no aparéixer en el moment d'haver d'internarse a presencia de l'autoritat alguns súbdits portuguesos, han tingut d'ingressar a la presó alguns veíns de aquesta población que havien sortit fiadors d'aquells aumentant amb tal motiu l'indignació en aquest veinat.

En el tren correu han sortit cap a Cuenca, internats, 27 portuguesos, entre ells, l'Homen Cristo y Mala Morusiño.

Se'ls ha socorregut amb sis pessetes pera el viatge.

El capitá Sepúlveda y el tinent Virgili Castro, manats internar, han desaparegut.

Un policia detingut

El senyor Barroso ha dit que la policía ha detingut a Pozuelos a l'expolicia portugués Iglesias, autor de l'interview publicada en l'«Heraldo» pel «Duende de la Colegiata.»

En aquest moment está declarant el detingut davant del jutjat de guarda.

El «Duende de la Colegiata», cridat pel governador de la Coruña, ha ratificat que l'Iglesias li va dir tot lo que ell va publicar en l'«Heraldo».

També ha dit el senyor Barroso que a la frontera portuguesa regna tranquilitat.

El policia y'l duende

A les dotze de la nit arribá al jutjat de guarda l'expolicia Iglesias, en un automóbil, conduit per dos agents de policia.

Seguídament, el jutge senyor Martínez Enríquez, comensá a péndrali declaració.

Digué l'Iglesias que algunes de les manifestacions que li atribueix «El Duende de la Colegiata» en l'«Heraldo» les va fer en efecte, peró en broma, y va negarne d'altres

A les quatre de la matinada y després d'haver declarat davant del jutge de guardia ha sigut posat en llibertat l'expolicia Iglesias.

Detenció den Paiva?

Orense, 18.—A última hora ha circulat el rumor de que en Paiva Conceiro ha sigut detingut en un poble prop de Verín, internantlo a Espanya, amb part de la sevá columna.

Realistes a Espanya

Ponferrada, 18.—Arriberen aquí nombrosos portuguesos conduits per la guarda civil.

Son soldats de la disolta columna den Paiva Conceiro.

Entre ells vé l'Homen Christo.

Se li ha negat permís pera trasladarse lliurement, obligantlo a anar entre guardes civils, com un delinquent.

Se dol de que's practiqui això en persona que pot pagarse'l trasllat.

Així se va fer amb els queíes y oficials de la columna desfeta, amb promesa de que s'internarien.

Aquest rigor amb l'Homen Christo obeeix a indicacions del Govern portugués.

Els emigrats queixosos

Madrid, 18.—El senyor Canalejas reb nombroses cartes y telegrames queixantse del rigor amb que's tracta als emigrats, alguns dels quals diuen que no ha estat a Espanya abans de la fracassada conspiráció.

Entre les cartes que reb el senyor Canalejas n'hi ha una del bisbe de Tuy en que demana el prelat que les autoritats espanyoles rectifiquin un xic aquest rigor.

La guardia civil y els realistes

Madrid, 18.—Fentse ressó de lo que diuen alguns periódics respecte a topades de la guarda civil amb partides realistes portugueses dintre de nostre territori, manifestava avui'l senyor Canalejas que'l Govern no té noticies de contacte directe de la guarda civil amb el forces den Paiva Conceiro.

El senyor Canalejas ha demanat al director de dit institut que telegrafii a les comandancies d'Orense y Pontevedra pera que informin sobre tot això.

No se sab res

El president del Consell está esperant noticies oficials de Lisboa.

A primeres hores de la tarde no havia telegrafiat encara'l marqués de Villalobar.

Sensd ubte ho farà aquesta tarde després de la recepció diplomática que tots els dijous se celebra en el ministeri d'Estat lusitá.

Dues notes

Chaves, 18.—La nit passada un piquet de cavalleria va practicar un regoneixement fins a la frontera espanyola, tornant aquí sense novetat.

Han arribat de Tuy la viscomtesa Godin y sa filla, promesa den Pere Costa, mort en el combat del dia 8.

Ha sigut desenterrat y regonegut el cadavre, que será traslladat al seu poble nadiu.

La marina espanyola

Sis fogalners ferits

El senyor Canalejas ha dit als periodistes, á última hora de la tarde, que acababá de bre un telegrama de Gijón, donant compte de que al acostarse'l yatch «Giralda», en el que hi anava'l rei, esclatá la tapa del colector de la caldera del destroier «Terror», ferint a sis foguiners y cansant cremades greus á alguns d'ells.

L'oficialitat y marinería del barco continuaren en els seus llocs.

al rei en el «Giralda», passá immediatament

El ministre de Marina, que acompanyaba á bordo del «Terror», pera enterarse de lo ocorregut, y felicitá á la oficialitat y, á la marinería per la seva serenitat.

Les aigues de Barcelona

El senyor Canalejas ha rebut á la comissió de Barcelona presidida pel senyor Alvarado, que entent en l'assumpte de l'abastexement d'aigües á aquesta capital.

Formaba part de la comissió el senyor Maristany, entre altres representants.

Els comissionats exposaren al queíe del Govern els plans que tenen en estudi.

Oferí al senyor Canalejas ocuparse del assumpte y resoldrel immediatament.

Després anaren els comissionats á visitar al ministre de Foment.

Vaga de paletes

Saragossa, 18.—S'ha celebrat una reunió de mestres d'obres pera tractar de la solució de la vaga de paletes.

Els reunits acordaren conferenciar amb les autoritats pera que propaguin una fórmula d'arreglo.

Se creu que aquesta actitut dels patrons apresurará la solució del conflicte.

De Guerra

El «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra» publicará demá les següents reials ordes:

Concedint retir al comandant d'infantería don Manuel Martín Brío.

Concedint varies licencies pera contraure matrimoni.

Declarant reglamentaria la pólvora que's descriu pera cebs.

Concedint gratificació anyal d'efectivitat en son empleu als capitans d'infantería don Antoni Pastor y don Antoni Colomer.

La Comissió de Barcelona

Els comissionats de Barcelona pera l'assumpte de l'abastexement d'aigues visitaren al ministre de Foment, a qui donaren compte delst rebalts que porten fets amb objecte de que'l Govern veixi si van per bon camí.

Visitaren també'ls comissionats al ministre de la Governació comunicantli la conferencia que havien celebrat amb el president del Consell.

El senyor Barroso y la comissió acordaren que's designaría un funcionari del ministeri de la Governació pera que junt amb altre del ministeri de Foment y el secretari de l'Ajuntament de Barcelona senyor Gómez del Castillo relacionarán els punts esencials que proposa la comissió pera esser estudiats en el próxim Consell de ministres.

Fins ara,t ant el president del Consell com els ministres que hi han d'intervindre en la solució del problema, han prestat a l'assumpte tota l'atenció que mereix.

La Comissió espera obtindre una impressió concreta després de l'estudi de la ponencia a que avans ens referem.

Continuarán els comissionats an aquesta Cort pera anant entenent en totes les incidencies que s'ofereixin en aquest período de estudis fins tant que l'assumpte hagi sigut tractat en Consell de ministres.

El senyor Canalejas.-Visites

El queíe del Govern conferenciá amb el subsecretari d'Hisenda senyor Pérez Oliva y amb varis diputats.

El va visitar l'agregat de l'Embaixada de Anglaterra.

També visitá al senyor Canalejas una comissió demaná que sigui derogada la prohibició de misió de amos de tendes d'ultramarins que que venguin petroli y llegiu.

Per últim visitá al president una comissió de mestres particulars que va anar a solicitar que no s'exigi l'aprovació de l'asignatura de Gimnasia als alumnes pera termenar el batxillerat.

"El Mundo„

Apropósit de la sumisió de queíes de kábiles del Rif al general García Aldave, recorda «El Mundo» que les tribus que s'han sotmes ara son les mateixes que solicitaren la pau en Octubre darrer, y afegeix:

No's deu fiar molt en la sumissió d'aquests caíds de segona fila que sols persegueixen interessos egoistes.

Com ara s'els ha quitat l'aiguada pera aveurar els ganads, sa única riquesa, s'há lograt més amb això que vint combats gloriosos. Això deurien tenirlo en compte'ls suprems directors de la campanya.

Si resultés certa la sumissió del xef de M' Talza, se podría comptar com segura la rendició de les kábiles del Kert y dels moros de Benisaid.

Els carlins

Segons «España Nueva» els carlistes van a la grenya amb motiu de la quefatura del partit.

Diu que se la disputen els senyors Feliu y Vazquez de Mella y que aquest té més provavilitat de triomf.

Madrid, 19, de 1 a 3 matinada

Suicidi

En la Quefatura Superior de Policía s'ha suicidat engegantse un tret al cap el comandant del cos de Seguretat senyor Escosura.

S'ignoren els móbils del fet.

Embaixada argentina

L'Embaixada extraordinaria que enviará la República Argentina a Espanya amb motiu del centenari de les Corts de Cádiz estará formada pel expresident d'aquella República senyor Figueroa Alcorta, els senyors Ceballos y Villanueva, el general Richeri y el doctor Olivera.

La batalla de Bailen

Jaen, 18.—En Bailén amb motiu de complirse demá'l 104 aniversari de la célebre batalla d'aquell nom, se celebrarán festes.

Avui ha arribat allí una companyía del regiment de la Reina amb bandera y música, procedent de Córdova.

El veinat dispensá a la tropa una rebuda entusiasta.

La bandera del regiment fou dipositada en les Cases Consistorials, amb els honors corresponents.

Regna en la població gran animació.

DARRERA HORA

El miting de la Joventut

A la una d'aquesta nit s'ha acabát el miting que, en commemoració de la presa de la Bastilla, ha celebrat la «Joventut F. N. R.» en el C. N. R. de Gracia.

L'espaiós saló d'actes d'aquesta entitat era plé á vessar. Han parlat els senyors Layret, Ribera Rovira, Oriol Martorell, Enric Vila y nostre company Andreu Nin, que han desenrotllat molt enceradament els interessants temes previament senyalats.

Tots ells han sigut objecte de xardoroses y entusiastes ovacions.

En l'edició de demá ressenyarem amb l'extensió que's mereix aquest acte tant important de la nostra «Joventut».

Troballa d'un cadavre

A darrera hora ens comuniquen de la Comandancia que a les set de la tarde, un guarda de seguretat va veure en la platja de la Marina de Sans, més avall de can Tunis, el cadavre d'una noia, que flotava sobre les onades. La desgraciada noia sembla tenir setze o disset anys, es rossa, porta un vestit de quadros, cotilla blanca, devantal, un mocador amb un nus en el qual s'hi han trobat trenta céntims, camisa blanca amb les inicials R. K., arrecades en forma de botons dintre d'unes pedres negres.

No s'ha pogut identificar el cadavre.

S'ha donat coneixement del fet al Jutjat de Marina.

Ateneu Pi y Margall

DE LA BARCELONETA

Horas de visita al Dispensari Mèdic públic gratuit

Nas, gorja y orelles, a cárreg del doctor Francisco Moreu, tots els dilluns y dimecres, de 6 a 7 tarde.

Malalties de nois, a cárreg del doctor Mr Roig y Roig, tots els dilluns, dimecres y divendres, de 9 a 10 del matí.

Medicina general, a cárreg del doctor Lluís Ol Noguès y Gurri, tots els dilluns, dimecres y divendres, de 7 a 8 tarde.

Cirugía y malalties de la dóna, a cárreg del doctor Mr Vicedo Bonmatí, tots els dimars, dijous y dissabtes, de 6 a 7 tarde.

Assistencia a parts, a cárreg de la professora donya Isabel Rabasa Bofill, tots els dijous y dissabtes, de 11 a 12 del matí.

ESPECTACLES

Teatre Circo Barcelonès

GRAN CINEMATOGRAF

Avui sessions completes de quatres a set tarde y nou nit

PREUS DE COSTUM

20 PELICOLES, 20

de veritable estrena, entre elles «Honradez castigada», «Ultima hora de Murat», «En el trasatlántic», «El miedo á los bandidos» «El automóvil de la muerte», «La afición», «Condesa y servidor» «Labios cerrados» 1.000 metres, «El fatuo de Mr. Volter», «Corazón de madre» y altres de gran interés.

Teatre Tívoli

Ultimes funcions de la gran Companyía italiana d'ópera cómica y opereta dirigida per A. GRANIERI y A. MARCHETTI Avui divendres Nit a un quart de deu: Estrena en Espanya de l'opereta en tres actes y quatre quadros del Mtre. Ivan Caryll «La Duchessa di Danzica» (La Corte de Napoleón), (Madame Sans-Gène). el major exit de la Companyía. Butaca 2 ptes. Entrada general 0'52 ptes. Diumenge nit comiat de la companyía y benefici d'Anita Patrizi Granieri. amb l'operete «La Principessa dei Dollari. Se despatxa a comptaduría.

TEATRE TIVOLI.—Gran companyía de sarsuela dirigida pels senyors Ruiloa y Ezpeita. de la que formen part les primeres tiples Consol Bailo, Pura Montoro y Lluisa Rodriguez.—Dimecres, 24. Inauguració de la Temporada de estiu, amb l'estrena a Barcelona de l'opereta en dos actes, lletra dels senyors Perrín y Palacios, música del mestre Amadeu Vives,

LA GENERALA

posat amb tot luxe y propietat.

Teatre Novetats

Companyía ITALIANA GRAN GUIGNOL director A SAINATI primera actriu BELLA STARACE.—Avui Divendres Nit a un quart de deu 7.ª MODA. «Serata in onore del Cav.

Alfredo Sainati

Estrena del drama en un acte. «Babbo Gournas» Estrena del drama en un acte «Cravatta nera». Estrena del drama en un acte «Ave María», y Estrena de la comedia en dos quadros «L'usuraio». Demá Dissabte els tres grans exit del Grand Guignol «Il Bavaglio», «Passa la ronda», «Luis». Se despatxa a comptaduría.

TEATRE COMIC.—Gran companyía dirigida per Ricard Güell y Julià Vivas, de la que formen part la genial Pilar Martí, Angelina Villar y Pep Viñas. — Avui, divendres 19 de Juliol. Nit a dos quarts de deu, Especial 35 cénts. Nit d'estrena. Primer: «Abierto toda la noche». Según: Gran exit «El Refajo amarillo», dos actes de gracia y interés y emoció, creació de Pilar Martí y Ricard Güell. Tercer; Estrena de la sarsuela en un acte y quatre quadros original dels senyors Mihura Gonzales y Penella «Los pocos años». prenent part tota la Companyía. Demá gran funció. El dimecres próxim estrena important «La Generala» opereta en dos actes de Perrín, Palacios y Vives. Joia de nostre Teatre líric. Presentació extraordinaria en decorat y vestuari (150 trajos) Aviat notable debut. Se despatxa a comptaduría.

BOSC

El millor Teatre d'Estiu «Spectacle Variè», Avui Divendres día de, Moda 30 artistes, 30, entre elles «Mari-Marina» «Walton», «Muscaja», «Farfalla», «Apachinette» y tercera sortida de la ovacionada artista

FORNARINA

Repertori nou y exclusiu. Demà penúltima de la «Fornarina» y debut de «Edith Dawn». Tarde de 5 a 8 Entrada lliure. Butaques gratis. prenent part «Farfalla» y «Apachinette». Despaig: Carme 20. Aviat «Nita-Jo».

Turó Park

Obert tarde y nit y amenisat per la Banda de Cassadors de Barcelona.—Tots els díes de deu a dotze de la nit Gran Sessió de Cinematógraf a l'aire lliure.—Dissabte per la nit Castell de Focs Artificials.—Sardanes.—Entrada 25 cénts.

Saturno Parc

Exit immens de la SEMANA ANDALUZA. Diumenge tarde pendrá part el quadro Andalús. Diumenge tarde elevació d'un magnific GLOBU.

Entrada de passeig, 10 cénts.

LA RABASSADA

HOTEL-RESTAURANT

está obert tota la nit. Gabinets particulars Cuina de primera. Servei a la carta y cuberts desde cinc pessetes. Telèfon número 7.648.

Concerts

en el Saló Menjador del Restaurant de 1 a 3 tarde y de set a nou nit, per una orquesta de professors dirigits pel mestre Pèrez Cabrero.

Atraccions Americanes

Scenic, Railway, Water Chute, Bowing, Alloys, Cake-Walk. Casa Encantada, Palau de cristall, Palau de la rialla. Passeigs, etc. Tramvia directe desde la Plassa de Catalunya a La Rabassada.

Concerts

MUSIC-HALL - LA BUENA SOMBRA - GIRGOL, 3

Nit: Gran exit de la célebre étoile parisienne,

NITA-JO

Edén Concert.-Music-hall Parisenc

ALCÁZAR ESPAÑOL. — 7, Unió, 7

Totes les nits a les deu. Altre exitàs.

La Revue de Verano

Cinematógrafs

Cine Bosc

(al costat del teatre) lo millor en pelícoles, local a l'aire lliure. Concerts per l'orquestra. Les millors estrenes. Entrada 15 cénts. Preferencia 25 cénts.

Gran saló cine Doré

Avui dijous hermós programa de pelicoles y atraccions. Gran Exit de TONI and PEPI excentrics de primer ordre. El popularíssim PEPE MARQUÉS rei dels caricats. L'ovacionada y eminent cantanta LA TORRERICA. EL MAÑO anomanat el rei de la jota.

Proxims debuts. Grans Novetats.

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE. — Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 3'50 Els divendres, bouillabaise. Dissabtes, menú correat y vegetarià.

Butlletí comercial

18 de juliol de 1912

Moviment de Borses

Borsa de Madrid

Interior comptat	84'70
— fi de mes	84'70
— — pròxim	84'95
Amortisable 5 per 100	101'95
— 4 per 100	.....
Banc d'Espanya (accions)	448'50
Accions Tabacalera	283'00
Riu de la Plata	478'00
Sucrera preferents	42'50
— ordinaries	.....
— obligacions	.....
Francs	5'90
Lliures	26'71

BORSA DE BARCELONA
Cotisació oficial

	Oper.	Diner	Paper
Londres, 90 dies vista	.....	26'38	.....
— xec	26'77	.....	26'76
París, xec	.....	.....	6'00
Madrid y plasses banca, a 8 d/v.	.....	0'30	.....

INFORMACIÓ DE A. BOADA

Borsa de París

4 per 100 Exterior espanyol	93'60
4 per 100 Interior	80'10
3 per 100 Renda francesa	92'22
5 per 100 » russa 1906	105'20
4 1/2 per 100 » » 1909	102'20
4 per 100 » turca	90'22
4 per 100 » Brasil	85'70
4 per 100 » Serbia	87'35
Acc. f. c. M. Z. y Alacant	447'00
» » Nord d'Espanya	469'00
» » Andalús	299'00
» » Nacional mexicà	165'00
» Riu Tinto ordinaries	1970'00
» De Beers	491'00
» Rand-mines	162'00
» Gold fields	95'00
» Banc Espanyol Riu Plata	451'00
» » » Cuba	459'00

Borsa de Londres

Venezuela Dip. 3 per 100	58'50
Colombia 3 per 100	50'25
Rus 5 per 100 1906	105'00
Japó 5 per 100 1907	103'00
» 4 per 100 1910	84'37
Uruguai 3 1/2 per 100	75'00
Consolidat anglès 2 1/2 per 100	74'75
Exterior	92'00
Nicaragües	85'00
Costa Rica	84'75
San Salvador	99'00
Brasil	86'00

BORSI Y CANVIS

Informació de la casa FILLS DE F. MAS SARDÁ, *Rambla del Mitg, 22.*

Borsí del matí	Obre	Tanca
Interior. fi de mes	84'68	84'67
Alacants, ídem	94'89	94'75
Nords, ídem	98'75	98'75
Orenses. ídem	.....	.....
Colonials, ídem	.....	.....
Andalusos, ídem	.....	63'40
Cotons	N'D.	.....

Borsí de la tarde	Obre	Tanca
Interior, fi de mes pròxim.	.....	.....
Alacants, ídem	.....	.....
Nords, ídem	98'90	98'90
Orenses, ídem	.....	.....
Colonials. ídem	.....	.....
Andalusos, ídem	.....	.....
Banc Espanyol de l'Illa de Cuba	.....	.....
Cotons	N'D.	.....

Canvis de moneda

Alfons	5'60 p. 100
Isabels	8'60 —
Unses	5'90 —
Or de quatre durus	5'60 —
Or de un y dos durus	4'60 —
Dollars	8'60 —
Lliures esterlines	26'55 ptes.
Francs	5'70 p. 100
Marcs	129'75 —

Tranzaccions

Tanca el Borsí aquest matí, Interior, 84'67, Nords, 98'75; Alacants, 94'75; Andalusos, 63'40.

Per la tarde el curs seguit fins a dos quarts de quatre es:

Interior terme obre a 84'68, se fa 84'67 y queda a 84'70.

En comptat s'opera: Serie A, 86'90 a 86'80; B, 85'35; C, 85'25 y 85'30; D, 84'80; E, 84,70 y 84'75; F, 84'70; G y H, 87'25.

Amortisable 5 por 100 títuls petits fluctúen entre 101'90 y 101'75. De 50,000 pessetes, a 101'65.

L'Amortisable 4 per 100 se cotisa a 94'30 y 94'10.

De París se coneix: Exterior, 93'60-93'80; Nords, 466-468; Alacants, 447-449; Andalusos, 299; Plates, 451.

Debuten els Nords a 98'85, fan 98'90 y queden a 98'80.

Els Alacant's obren a 94'90, passen a 94'95 y reculen a 94'80 a la tanca.

En Andalusos s'opera a 63'50 y 63'45 y en Orenses 26'80.

Municipals 1906 a 96'12 y 96'00: Bonos reforma a 95'75 y 95'87; Ensanxes 18'99 a 96'25.

De les demés obligacions comptat se cotisen: Almanses especials 95'00 y 94'87; Nords Osca a 96'50 y 96'37; Abadeses 82'25; Franses 56'62 y 56'50; Arisses 106'25; Alacants B, 103'12, C, 95'25; Almanses no adherides 77'00 y 76'87; Orenses primitives 50'12 Orenses pdad. 79'12; Olot a Girona 94.00; Trasatlántiques 94'00 y 93'75; Canal Urgell 80'75; Tabacs de Filipines 101'00; Asland 95'50; Ports 1905 a 105'00 y 105'50; del 1910 a 1912, a 106'25 y 106'35.

Els francs queden a 6'00 y les lliures esterlines a 26'76.

En el Borsí de la tarde s'operen solsament Nords a 98'90.

Plassa de Barcelona

OLIS D'OLIVA

Informació de la casa J. REGÀS.

Dia 18 de juliol

Els 100 kilos, fora consums

Andalús, nou	de 105'50 a 110'50	pessetes
Tortosa	de 130'00 a 143'50	—
Borges	de 129'50 a 143'50	—
Baix Aragó	de 141'50 a 165'00	—

Mercat en tendencia a l'alsa.

Estació del Bogatell: Existencia .... 16 vagons

— — Arribades .... 8 —

OLIS REFINATS

En caixes de 6 bidons de 4 litres

Regàs, extraverge	7'50	pessetes cada un
— superfi.	6'50	— —
La Trompeta	6'00	— —

COTONS

Preus corrents de cotons en rama, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors Reials de Comers de Barcelona, en pessetes els 100 kilograms.

Procedencia	Middling fair	Fully good midd.	Good Middling
N.-Orl.-Texas.	210 a 212	205 a 207	201 a 203
Altres ports	... a ...	203 a 205	199 a 201
	Fully mid	Middling	Lowmid
N.-Orl.-Texas.	198 a 200	194 a 196	178 a 180
Altres ports	196 a 198	193 a 195	178 a 180

CAFES Y SUCRES

Informació de la casa EMILI GAISSERT Y C.ª, *carrer Princesa, 61.*

HAVRE, 18 *de juliol*

Café (good average)	Obre	Tanca
Juliol	81'75	82'25
Setembre	81'75	82'00
Desembre	82'25	82'50
Mars	82'00	82'25
Maig	81'75	82'00
Sostingut.		

NOVA-YORK, 18 *de juliol*

Café (Tipu núm. 7)	Obre	Tanca
Juliol	.....	13'05
Setembre	.....	13'15
Desembre	.....	13'34
Mars	.....	13'43
Sostingut.		

PARÍS, 18 *de juliol*

Sucre (núm. 3)	Obre	Tanca
Juliol-Agost	43'62	.....
4 Octubre	31'00	.....
4 Janer	34'50	.....
Flaix.		

HAMBURG, 18 *de juliol*

Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Juliol	13'00	.....
Agost	12'92	.....
Octubre-Desembre	10'60	.....
Janer-Mars	10'75	.....
Maig	10'90	.....
Sostingut.		

LONDRES, 18 *de juliol*

Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Agost	12/4 3/4	12/5 3/4
Octubre-Desembre	10/5	10/5 1/4

LLANA

HAVRE, 18 *de juliol*

Buenos Aires	Obre	Tanca
Setembre	171'50	.....
Desembre	172'00	.....

PEBRE

HAVRE, 18 *de juliol*

Tellicherry	Obre	Tanca
Juliol	65'50	.....
Setembre	66'50	.....
Desembre	67'50	.....
Mars	68'25	.....
Maig	68'25	.....

Calma.

METALLS

LONDRES, 17 *de juliol*

Coure	77	1 0
Estany	197	5 0
Plom	18	3 9
Plata	28	0 0

HAMBURG, 18 *de juliol*

COURE	Obre	Tanca
Septembre	153' 1/2	.....
Octubre	153' 3/4	.....

BLAT

París

4 de setembre	00'00

DROGUES

Informació de la casa VIUDA Y FILLS DE G. BOADA Y TRAVESSA, *plaza Antic Born, 14.*

Dia 6 juliol

Preus per 100 kilograms franc envàs y estació o molí de Barcelona, salvo variació

	Pessetes
Nitrat de sosa 95 per 100 riquesa y 15/16 per 100 ázoe	32'50
Sulfat ferro cristallisat	6'50
— — pols	7'00
— — cristallisat per 10 toneladas	....
— — pols — 10 —	....
— amònic 20/21 ázoe	44'00
Clorur potassa 80/85 equivalent a 50/52 per 100 potassa pura	26'00
Sulfat potassa 90/95 equivalent a 48/50 per 100 potassa pura	30'00
Superfosfat cals mineral 15/16 per 100 àcid fosfòric soluble	7'35
Superfosfa cals mineral 13/14 per 100 àcid fosfòric soluble	8'40
Superfosfat cals mineral 15/16 per 100 àcid fosfòric soluble	9'25
Superfosfa tcal òssos 13/14 per 100	11'00
Escories Thomas 15/16 per 100 àcid fosfòric soluble	8'50
Kainita 12/13 per 100 potassa pura	8'50
Sulfat coure 98/100 puresa	72'00

Imprempta y estereotipia, Fortuny, 2 tel.

Capital social 1.000,000 de pessetes

POMPES FÚNEBRES

SOCIETAT ANÒNIMA

Quaranta Sucursals amb telefon

LA NECTAFIA

Central: RAMBLA DE CATALUNYA, 29. -- Oficines, fábrica, tallers, etc.: CAMPO SAGRADO, 42

Unica empresa d'Espanya que posseeix fabricació de tots els articles y adornaments que s'utilisen en son ram

Herpes (Brians)

LA POMADA y ESSENCIA ANTIHERPETIQUES de BOTTA, preparades per Borrell, curen d'una manera prodigiosa els brians y demés malalties de la pell, per inveterades que siguin. Són tan grans les virtuts d'aquests remeis, que s'han curat amb ells persones que tenien molt arraigats els brians y que cada estiu tenen de pendre banys d'algúes sulfuroses, sense lograr curarse.

Unic dipòsit: Farmacia Borrell, COMTE DE L'ASSALT, NÚMERO 52 cantonada al carrer de Sant Ramón).

EL REUMATISME

Al dir a vostès que Catalunya es la regió espanyola més castigada y la generalitat sofreix de reuma o dolor, no haurè dit cap mentida, doncs, desgraciadament, es la veritat y, naturalment, hi ha que pendre totes aquelles precauoicas pera curarse, puig que sapigut es que descuidarse uns dies, es condemnarse per tota la vida.

EL TRIVON

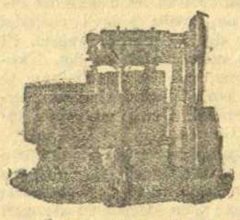
medicament descobert per un eminent professor que després d'alguns anys d'estudis ha lograt imposarse d'una manera tan poderosa a les malalties del reuma o dolor, que amb una sola frega d'EL TRIVON, el malalt queda alliviat de tal manera que pot considerarse curat.

Puig si els que pateixen de reuma o dolor fessin ús de tan meravellós medicament y se prengués la molestia de llegir el prospecte que va acompanyat en cada ampolla, se convencerien que EL TRIVON es el medicament que buscaven pera curarse radicalment.

El que pateix d'alguna de les malalties que indiquem a continuació o al primer moment de presentarse un simptoma d'elles, acudeixi al TRIVON; podrà després convencer-se que nostra indicació es mereixedora d'un veritable agraiment.

Reumatisme, Dolors nerviosos o Neuralgies
Mal de cap, Hemicranees (migranya), Cefalees, etc.

De venda a Barcelona: Segalà, Rambla Flors, 4; Rambla del Mitg, 17; Vda. Alsina, passatge Crèdit, 4; Serra, Pelai, 6; Viladot, Rambla Catalunya, 36; Andreu, Rambla Catalunya, 66; Ferrer, Princesa, 1; Farmacia de la Creu, Escudillers, 75.

Giraut y Aleix

Carrer del Comerç, 19, 2.º, 2.ª - Barcelona

Direcció telegràfica: GIROLEIX. - Teléfon 2467

Constructors del Preparador Conservador de llevats pera la Fornería

Medalla d'or en l'Exposició de Buenos Aires el any 1910

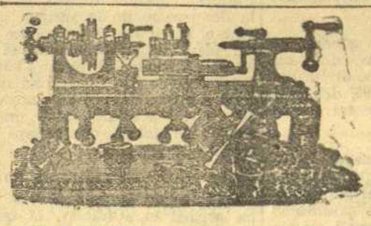
Amassadora LA VICTORIA

LA MES ECONÓMICA EN FORSA MOTRIU. - LA MES PERFECTA Y DE MES DURACIÓ.-COMPLETAMENT SILENCIOSA

Patents 42813 y 43712

Esqueles mortuories: se n'admeten fins a les tres de la matinada

ENRIC CORTADA

Fornitures, Eines, Llimes y Laminadors pera Rellotgers, Plateres y Gravadors

Torns y útils de precisió G. Boley pera mecànics y rellotgers.

Rodes y pesses de recanvi pera tota classe de rellotges

Renovirin, líquit pera netejar amb rapidesa y economía els objectes d'or, plata y metals

Baixada Sant Miquel, 5 Barcelona

S'ha posat a la venda la LÁMPARA IRROMPIBLE

RAY

Rambla de les Flors, núm. 16

DINER en 2.ª hipoteca, usufruits y parts indivises, y sobre gonres, pianos, carruatges y tota garantia que convingui. Rambla de Santa Mònica, 4, entresol.

DINER en 1.ª hipoteca y sobre valors desde'l 3 per 100 anyal, en lliures, propietaris, industrials y comerciants desde'l 1½ per 100 al mes.

A Reus Se ven o arrenda una possessió de terra d'uns cinc jornals, un xalet, a deu minuts de la població, plantada de vinya, avellaners, garrofers, olivers y arbres fruiters. Rahó en aquesta Administració.

SE COMPRA mobles, pianos, caixes de capdals y objectes. Passatge Pont de la Parra, 6 (Reforma).

Els **vòmits, coragre, ardors, inapotencies, pesadosa, bilis y dolors de l'estòmac, cintura y esquena, etcètera,** desapareixen al següent dia de usar el

ESTOMAGO ARTIFICIAL

De venda a totes les farmacies y Drogueries

Desapareixen en tres dies les **dispepsies, gastralgies y catarros gástrics,** com ho certifiquen milers de curats. Refuseu com a falsificades les caixes que no portin la firma dels únics concessionaris per Espanya, **J. Uriach y C.ª**-Barcelona

Abans d'anar a la torre compreu una capseta de

ZAMPIRONI

Unic modo de poder matar els mosquits, y per lo tant, obtenir un somni tranquil

Se ven a totes les drogueries y basars. - Agents a Espanya: **J. URIACH y C.ª - Barcelona**

FENOL COMELERAN

Es el millor desinfectant, antiepidèmic, antihemorràgic, cauterizador e insecticida. El preservatiu més eficas del **CÓLERA - TIFUS - VEROLA, ETC.** Cura tot seguit les cremadures, ferides, panallons, clivelles, sarna, brians, picadures, mossegades, mal de caixal, etc. Vègis el llibret que acompanya a cada frasc. Se ven a totes les farmacies y drogueries. **Dipósit Central: J. Uriach y C.ª Moncada, 20. Barna.**